

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 9
Vasaris - February 26, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuva oficialiai patvirtino esanti pasirengusi prisidėti prie NATO vadovaujamos "Joint Guardian" operacijos, kuri galėtų būti surengta Jugoslavijos Kosovo provincijoje. Lietuvos ambasadorius prie Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos Linas Linkevičius oficialiu laišku NATO Generalinio sekretoriaus padėjėjui Anthony Cragg patvirtino Lietuvos ketinimus ir nurodė, koks galėtų būti šalies indėlis į planuojamą misiją. Laiške pažymima, jog Lietuva NATO vadovaujamai operacijai siūlo keletą Lietuvos kariuomenės padalinių.

- Ministras Pirmininkas, valdančiosios Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos vadovas Gediminas Vagnorius tvirtina, kad artimiausiu metu ketinama peržiūrėti, kaip vykdomas prieš pustrėčių metų pasirašytas konservatorių ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos bendradarbiavimo memorandumas.

- Dešiniųjų pažįturį žurnalistas vienijanti Lietuvos žurnalistų draugija pareiškė paramą iniciatyvai steigti radijo stotį "Baltijos bangos". Vienas šios stoties tikslų būtų teikti objektyvią informaciją apie įvykius kaimyninės Baltarusijos gyventojams.

- Barselonoje atidarytas Lietuvos garbės konsulas, kuriam vadovauja verslininkas Miguel Vila Regardo. Ispanijos ir Šveicarijos pilietybes turintis 35 metų garbės konsulas yra didžiausios šalyje turistinės literatūros leidyklos "Editor" savininkas.

- Praėjus savaitei po to, kai buvo sužalotas Vilniaus konservatorijos direktorius kompozitorius Laimis Vilkončius, sulaukyti asmenys, įtariamai prisidėję prie šio nusikaltimo. Kol kas nenūrodomos nei sulaukytųjų pavardės, nei jų amžius, nei kaip jie prisidėjo prie nusikaltimo. Vasario 10 d. Vilniaus konservatorijos direktorius buvo sužalotas šūviu į pilvą savo darbo kabinete - tai padarė darbo kabinete apsilankęs nepažįstamas vyriškis, turėjęs perdirtą dujinį pistoletą, šaudantį šratais. Po šūvio sužeistojo kūne įstrigo du šratai, tačiau žaizdos palyginti negilios ir pavojaus L. Vilkončiaus gyvybei nėra.

- Hamburge vasario 17 d. atidarytas Lietuvos garbės konsulas, kurio vadovu tapo įtakingas Vokietijos bankininkas Hans Friedrich Saure. 60-metis garbės konsulas dabar vadovauja Šiaurės Vokietijos žemės banko Hamburgo filialui. Garbės konsulas įsikūrė Hamburgo senamiestyje.

- Buvęs Lietuvos konsulas Varšuvoje, iki pastarojo laikotarpio dirbęs Seimo Pirmininko patarėju teisės klausimais Šarūnas Adamavičius vasario 17 d. pasirašytas Prezidento Valdo Adamkaus dekretais paskirtas Lietuvos ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų skyriaus Vienoje, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) bei Tarptautinės atominės energetikos agentūros (IAEA).

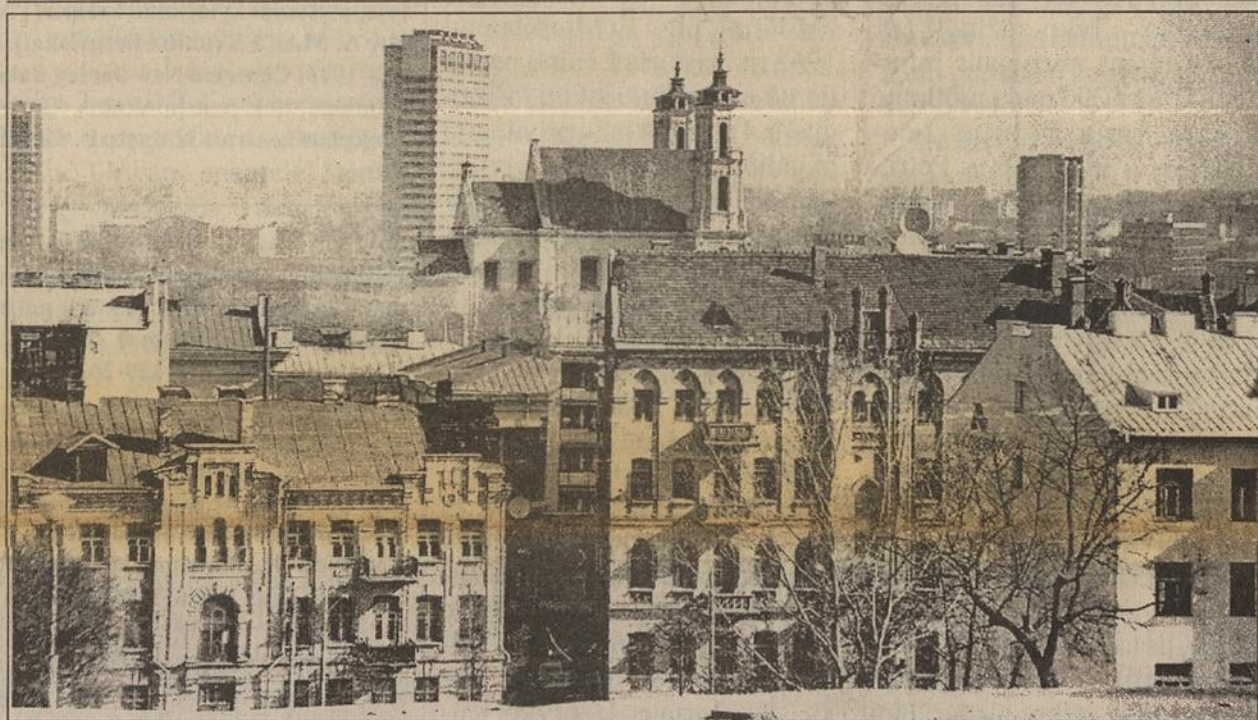
VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENĄ – APDOVANOJIMAI

Valstybės atkūrimo dienos proga Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus vasario 16 d. didelėi grupei Lietuvos ir užsienio piliečių įteikė garbingus apdovanojimus. Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas po mirties skirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vadui dimisijos brigados generolui Adolfui Ramanaskui -Vanagai. Apdovanojimą priėmė jo duklė. Ordinai paskirti ir kitiems pasipriešinimo judėjimo dalyviams, Lietuvos Helsinkio grupės steigėjams ir nariams, Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komiteto steigėjams ir nariams, "Lietuvos Katalikų bažnyčios kronikos" leidėjams ir platintojams, pagrindinės spaudos leidėjams bei Lietuvos disidentų rėmėjams. Po mirties Vy-

čio Kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinas skirtas Vilniaus arkivyskupui Julijonui Steponavičiui. Apdovanojimą priėmė jo brolis Stasys Steponavičius. "Už nuopelnus Lietuvos valstybei ir už pastangas garsinant Lietuvos vardą pasaulyje" nemažai Lietuvos ir užsienio valstybių piliečių apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinais ir medaliais. 2-ojo laipsnio ordinas įteiktas Lietuvos ambasadoriui prie Šventojo Sosto ir Maltos ordino Kaziui Lozoraičiui. Toks pat ordinas antradienį įteiktas į Vasario 16-osios iškilmes atvykusiam žinomam Rusijos žmogaus teisių gynėjui Sergejui Kovaliovui. Gedimino 3-ojo laipsnio ordinai skirti į Vilnių atvykusiems Rusijos žmogaus teisių gynėjams Glebui

Jakuninui, Aleksandrui Lavutui, Tatjanai Velikanovai. Toks pats ordinas skirtas ir Nobelio taikos premijos laureato akademiko Andrejaus Sacharovo našlei Jelenai Boner. Ji negalėjo atvykti į iškilmes, tad apdovanojimas bus perduotas Lietuvos ambasados Maskvoje pareigūnams, kad jie įteiktų šį ordiną J. Boner. Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas įteiktas kompozitoriui Osvaldui Balakauskui, Dailės muziejaus direktoriui Romualdui Budriui, istorikui Edvardui Gudavičiui, architektui Kaziui Napaleonui Kitkauskui, poetui Alfonsui Nykai-Niliūnui, Jungtinės Valstijos gyvenančiam prelatui Juozui Prunskiui. Apdovanojimais pagerbta ir daugiau kultūros bei meno veikėjų.

ELTA

Vilnius

R. Šuikos nuotr.

SUNKĖJA GYVENIMAS PAMARYJE

Potvynis pamaryje yra įprastas reiškinys, tačiau šiemet kaip reta ilgas. Vanduo su mažais atoslūgiais ant užliejamų pievų ir kelių įvairaus ilgio ruožais tyvuliuoja nuo lapkričio mėnesio. Praėjusį savaitgalį spustelėjęs šaltukas apsemtus plotus pavertė ledo laukais. Pėsčiomis eiti pavojinga, o važiuoti traktoriais - per gilų. Žmonėms padeda įvairios tarnybos. Tačiau gyvenimas pamaryje sunkėja, potvyniai pralaužia seniai supiltus pylimus, ardo kelius ir namus, verčia medžius. Pagrindinės pamaryje gyvenančių žmonių pajamos yra už pristatytą pieną. Potvyniui prasidėjus, apsunksta jo surinkimas, o ir atsiskaityti su žmonėmis nesukuba pieno bendrovės. Šilutės sūrių gamykla, kurią pernai įsigijo bendrovė "Žemaitijos pienas", skolinga žmonėms dar už 1997 metais pristatytą pieną. Ištvinęs Tenenys, užliedamas pardavimui paruoštas durpes, lapkričio mėnesį pridarė nuostolių bendrovei "Šilutės durpės". Ištvinusiose upėse tenka gelbėti skęstančius vaikus, suaugusius ir jų automobilius. Neseniai Lietuvos Vyriausybei buvo pateiktas ilgalaikis pasirošimo pavaršinams potvyniams programa. Joje už 30 mln. litų numatyta atlikti tyrimus estakados ar brastos per užtvindomą 300 m ilgio kelio Šilutė - Rusnė ruožą projektavimui, paaukštinti užtvindomą kelio ruožą ties Priekule, norima paaukštinti pylimus, statyti naują ledlaužį, įsi-

gyti bent dvi amfibijas bei telefonizuoti sodybas potvynio zonoje. Šiems projektams prašoma iš valstybės 43 mln. litų. Parama pamario gyventojams rūpinasi ir Seimo narys Virginijus Martišauskas. Tačiau, kol pro-

grama derinama, potvynis pamaryje tęsiasi. Panemunės miestelio gyventojai su nerimu stebi kylantį vandenį Nemune, kuris grąsina plūstelėti į jų namus.

Lietuvos Rytas

NAUJI LIETUVOS MUITINĖS APRIBOJIMAI

Nuo vasario 15 d. vienas žmogus į Lietuvą galės įsivežti tik 1 litrą degtinės ar likerio, jei atvyks per tarptautinius jūrų ar oro uostus, ir tik 0.5 litro degtinės ar likerio, jei atvyks per kitas valstybinės sienos perėjimo vietas. Jei alkoholio butelis yra didesnės talpos, teks jį nupilti arba nugerti iki reikiamo kiekio. Vyno ir šampano, atvykstant per

oro ar jūrų uostus, bus galima pervežti po 2 litrus, atvykstant per kitas valstybės sienos vietas nei vyno, nei šampano įvežti nebus galima. Automobiliiu į Lietuvą bus galima įsivežti tik 0.5 litro alaus, o uostuose - 3 litrus. Į Lietuvą bus galima įvežti tik maisto konservų iki 1 kg ir iki 0.5 kg šokolado.

Respublika

"LIETUVOS AIDO" VADOVYBĖJE – PASIKEITIMAI

Neeilinio privačios bendrovės Lietuvos aidas akcininkų susirinkimo metu buvo pratešti stebėtojų tarybos įgaliojimai. Į laisvą stebėtojų tarybos nario vietą išrinktas Virginijus Korsakas, Albino Markevičiaus verslo atstovas Lietuvoje. Pirmajame stebėtojų tarybos posėdyje bendrovės direktore paskirta Lina Belevičienė, vyriausioju

redaktoriumi iš naujo patvirtintas Rimantas Varnauskas. Beje, Lietuvos aidas vyriausiasis redaktorius kovo 5-7 dienomis dalyvaus trečiojoje Joint Baltic American National Committee (JBANC) konferencijoje Washington DC.

Lietuvos aidas,
Darbininkas

PAMINKLAS PARTIZANŲ GENEROLUI

Aikštėje priešais Krašto apsaugos ministeriją iškilo paminklas partizanų generolui Jonui Žemaičiui, pirmajam Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininkui. Šį monumentą Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus atidengė vasario 16 d. minint Valstybės atkūrimo dieną - Vasario 16-ąją - ir 50 metų sukaktį, kai buvo pasirašyta Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos deklaracija. Per iškilmingą ceremoniją buvo perskaityta Laisvės kovos sąjūdžio karių priesaika, kurios ištrauka iškalta ir paminkle. Monumentą sudaro 3 metrų aukščio žalio granito kolona su viršuje pritvirtintu bronziniu partizanų brigados generolo biustu. Paminklo brigados generolui J. Žemaičiui kūrėjai turėjo laikytis tam tikrų idėjinių reikalavimų. Su projekto autoriais sudarytoje sutartyje buvo ir Krašto apsaugos ministerijos nurodymas, kad pirmasis Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininkas šia-

me paminkle turi būti pavaizduotas kaip "ryžtingas, orus ir tvirtai tikintis savo teisumu karys". Monumentą kūrė skulptorius Gintautas Lukošaitis, menotyrininkas Stasys Latonas ir architektas Mindaugas Mačiulis. Prie Krašto apsaugos ministerijos rūmų rotondos iškilęs paminklas sukurtas per pusmetį nuo praėjusio rugpjūčio, kai buvo pasirašyta sutartis su projekto autoriais. Nemažai darbų atlikta tvarkant aikštę, esančią priešais ministerijos pastatą ir besiribojančią su Prezidentūros tvora. Čia iškelta nauja danga iš bazalto ir akmens, grindinio plytelių. Beje, kol kas dar nėra paklotos granito plokštės aplink paminklą generolui J. Žemaičiui - tai bus padaryta sulaukus šiltesnių orų. Šiems darbams iš viso panaudota pusantro milijono litų. Apie 900 tūkstančių litų atiteko aikštei sutvarkyti, o maždaug 600 tūkstančių litų - paminklui sukurti ir pastatyti.

ELTA

VALSTYBĖS SEKRETORĖS PAVADUOTOJAS NEMANO, KAD FORMULUOTĖ APIE ATVIRAS NATO DURIS YRA PASENUSI

Aukšto rango Jungtinių Valstijų pareigūnas nesutinka su Lietuvos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio nuomone, jog formuluoję apie atviras NATO duris yra "lygi nuliui ar net mažiau". "Visiškai klaidinga taip tvirtinti", sakė valstybės sekretorės pavaduotojas Strobe Talbott. Tai jis pažymėjo vasario 18 d. "televizijos tilte" tarp Washingtono ir šėsių valstybių partnerių sostinių. Pareigūnas atsakė ir į Lietuvos žurnalistų klausimus. Lietuvos parlamento vadovas vasario 17 d. pareiškė, kad NATO viršūnių susitikime Washingtono tik pakartojus "atvirų durų" frazę, "tai būtų žingsnis atgal". Jo nuomone, ši formuluoję "beviltingai paseno". Nerimą Seimo Pirmininkui kelia Vakarų spaudoje pasirodantys signalai, kad balandžio paba-

igoje Washingtono vyksiančiame susitikime nebus pateikta naujų formulų dėl NATO plėtros. Valstybės sekretorės pavaduotojas S. Talbott tvirtino žinaš, kad šalyse kandidatėse jaučiamos skeptiškos nuotaikos dėl NATO plėtros. Tačiau labai paguosti šių šalių jis taip pat negalėjo ir pabrėžė, kad sprendimą dėl aljanso plėtros visos valstybės narės drauge priims balandžio mėnesį Washingtono. Todėl, valstybės sekretorės pavaduotojo žodžiais, dabar nereikėtų susidaryti išankstinės nuomonės apie tai, kas bus nuspręsta per šį susitikimą. "Aišku tik viena - Washingtono bus dar kartą patvirtinta, jog NATO durys lieka atviros", sakė S. Talbott, formuluoję apie atviras duris per šį "televizijos tiltą" kar-tojęs daugybę kartų. ELTA

TERMINAS PRATEŠTAS

JAV konsorciui "Power Bridge" suteiktas dar vienas mėnuo, per kurį jis turi susirasti strateginį investuotoją bei įkurti bendrovę, kuri įgyvendintų elektros linijos tiesimo į Vakarų projektą. Kiek anksčiau ministras norėjo nutraukti sutartį su "Power Bridge", dėl jo teigimu, neįvykdytų konkurso sąlygų. Viena iš 3 didžiausių pasaulyje energetikos bendrovių Didžiosios Britanijos "National Power" pasiūlė konsorciui "Power Bridge" kaip strateginį investuotoją. Tačiau, kaip rašo "Lietuvos rytas", šis projektas buvo žlugdomas Lietuvoje. Lietuvos pramonininkų konfede-

racijos prezidento Bronislovo Lubio partneris p. Kančas, gyvenantis JAV rytinėje pakrantėje, iš konsorciūmo dalyvės "Duke" už projekto sėkmę reikalavo net 80 mln. Litų. Už šią sumą buvo žadama Lietuvos Vyriausybės garantijos, ministerijų parama, projekto finansavimas, politinis palaikymas. Nutraukti sutartį su "Power Bridge" pasiūlė "Lietuvos energija", kuriai vadovauja Virmantas Jurgaitis, kelis dešimtmečius dirbęs vyriausioju energetiku Bronislovo Lubio vadovaujamoje Jonavos "Achemoje". Agentūrai BNS Ūkio ministras Vincas Babilius aiškino, kad "Power Bridge" tarpininkės buvo JAV gyvenusio lietuvio Lino Kojelio bendrovė "Kojelis & Company", kurią pasamdė konsorciūmo organizatorė "Stanton Group". Pasak "Lietuvos ryto", būtent iš Lino Kojelio pats Ūkio ministras, Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, Saugumo vadovas Mečys Laurinkus ir kiti valstybės pareigūnai sužinojo, kas žlugdė šį projektą Lietuvoje. Strateginis Lietuvai elektros linijos į vakarus projektas vertinamas maždaug 1.8 mlrd. Litų.

Lietuvos Rytas

ELTA

Jeruzalės bažnyčia Vilniuje

A. Balbieriaus nuotr.

Paminklas Adomui Mickevičiui Vilniuje: simbolis iš dviejų dešimtmečių perspektyvos

Mindaugas Kvietkauskas

Tyrinėdamas šiuolaikinius Vakarų visuomenės mitus, Roland Barthes savo veikale "Mitologijos" aprašo idomų jų atsiradimo procesą. Jis vadinamas konotacija – naujų, tarsi "pašalinių" mitologinių reikšmių susiformavimu. Visuomenės komunikacijos sferose visada esama tam tikrų tradicijų įtvirtintų, stabilų, iš įpročio vartojamų posakių, ženklų, įvaizdžių. Jie kartojami nesusimastant, tarsi patarėlės ar įgimtos tiesos. Tačiau stereotipinėmis jų vertėmis naudojantis, šiuolaikinėje visuomenėje dažnai yra kuriami vis nauji mitai. Anot R. Barthes, įprasta sena vaizdo ar posakio reikšmė dažnai tampa tik naujosios priedanga; senas ženklas, egzistavęs kaip autonomiškas komunikacijos vienetas, tampa visiškai naujos prasminės visuomenės dalimi. Suvokėjui pažįstamais senais pavidalais yra lengviau perduoti naujos svarbos ideologijas, aktualius mitus, mąstysenos modelius. Tad simbolis dažnai ima reikšti ne tik tai, ką jis nurodo iš pirmo žvilgsnio.

Didžiąją dalį sovietmečio lietuvių visuomenės vienijo tam tikri slapsti tautiškumo mitai. Visai pagrįstai galima tvirtinti, kad Adomas Mickevičius yra viena iš mūsų mitologizuotų tautiškumo požūrių figūrų. Svarbiausias tiek archajinio, tiek ir šiuolaikinio mito egzistavimo būdas yra jo nuolatinis kartojimas. Ar ne panašiai jau nuo XIX a. iki pat 1998 m. jubiliejaus vis kartojame vieną A. Mickevičiaus ištartą sakralią frazę – "Tėvynė Lietuva, mielesnė už sveikatą"? Jei apžvelgtume tai, kas Lietuvoje apie A. Mickevičių buvo parašyta ir ištarta nuo pat Antano Baranausko ir Maironio laikų, pamatykime, kad šis poetas visada buvo svarbiausias tautiškumo požūrius. Būtent šiuo aspektu jis įtraukiamas į mūsų literatūros tradicijos giją. Pagrindinė visų interpretacijų kryptis – prisiminkime kad ir V. Mykolaičio Putino 1955 m. išleista studija – yra A. Mickevičius ir Lietuva. "Iš tikrųjų Adomas Mickevičius – vienos temos poetas. Jo tema – tėvynė, pagal to meto istorinę sampratą – Lietuva", – rašė Justinas Marcinkevičius. Atrodo, kad šis poetas ilgai, ir XIX a. tautinio atgimimo metais, ir tarpukariu, ir sovietmečiu, buvo svarbus tiek, kiek jo kūryboje galėta įžvelgti savojo tautinio identiteto bruožų. Ir čia nėra ko stebėtis. Politinių pervartų metu, siekiant išlaikyti tautinę tradiciją, istorinių asmenybių (pavyzdžiui,

rašytojų) figūros dažnai tampa vertybių įkūnytojais. A. Mickevičių jau tarpukariu S. Šalkauskis, J. A. Herbačiauskas, J. Kossu-Aleksandravičius, A. Maceina savo straipsniuose siekė įtvirtinti (ar atimesti) kaip tautiškumo simbolį. Taigi ši tradicija mums paliko labai schemišką poeto supratimą: A. Mickevičiaus figūra – visiems suprantamas ženklas, kurio turinys – patriotinė Tėvynės idėja.

Tačiau R. Barthes teigia: modernioje visuomenėje simboliai būna dviveidžiai. Jie reiškia ne vieną idėją. Juolab sovietinėje Lietuvoje Adomo Mickevičiaus figūra nebegalėjo tiesiogiai žymėti patriotinių idėjų. Kokiai simbolinis šio poeto įvaizdis lietuvių visuomenėje buvo kuriamas po karo? Kokią, dar visai nesena, požiūrio į jį tradiciją mes paveldime dabar, sutikdami dviejų šimtmečių jubiliejų? Kokį profilį pamatome mintyse, paklause: kaip Lietuvoje įsivaizduojamas Adomas Mickevičius? Ar svarbiausias šio profilio autorius nėra skulptorius Gediminas Jokūbonis?

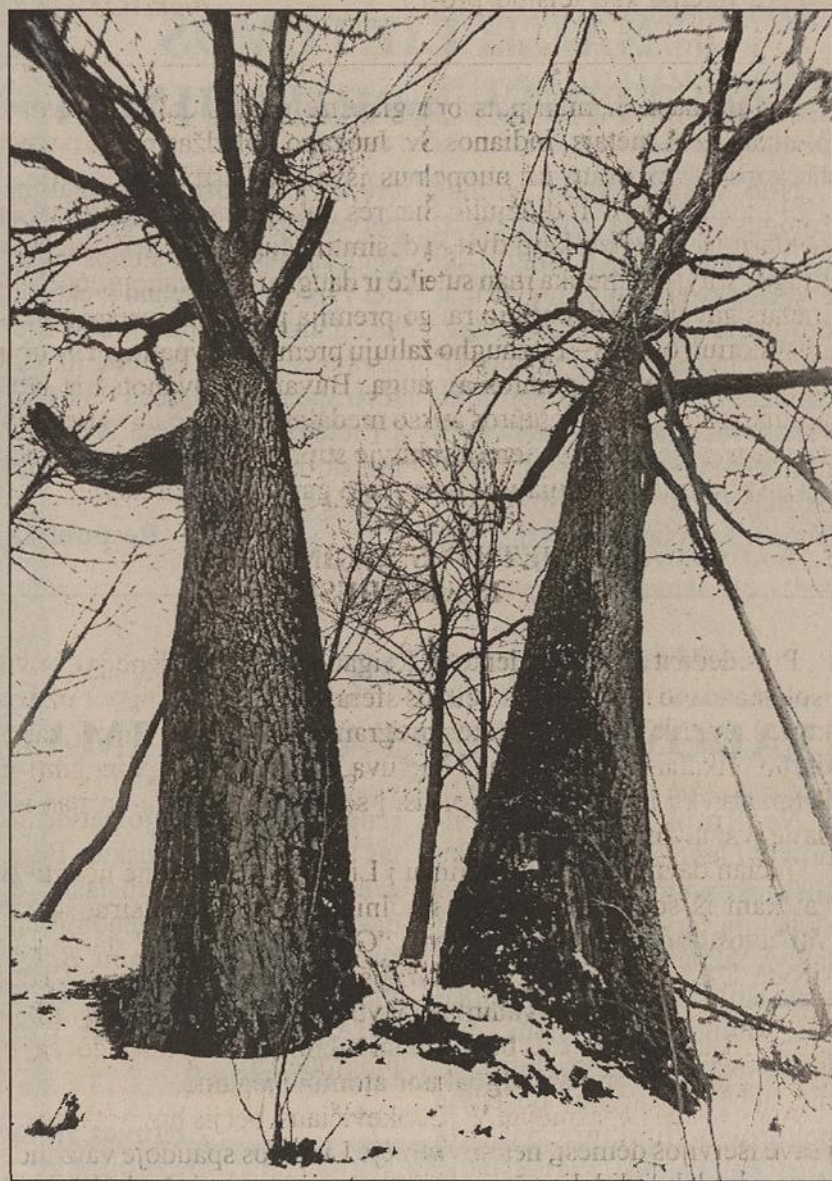
Aštuntajame dešimtmetyje įvyko labai idomus mūsų kultūros istorijai dalykas: lietuvių dailininkai sukūrė bent keletą originalių A. Mickevičiaus atvaizdų. Kad ir kaip būtų keista, iki to meto aptikti labiau žinomų originalių šio poeto vaizduojančių darbų labai sunku (vienas tokių – skulptoriaus K. Ulensio paminklėlis Burbiškių dvaro parke, pastatytas apie 1910 m.). Nepriklausomybės metu poeto įvaizdis buvo kuriamas tekstuose – pavyzdžiui, S. Šalkauskis tikino jį savo išvaizda įkūnijus tikrą lietuvių tipą. Egzistavo tautinė ideologija besiremiantis kalbėjimo apie A. Mickevičių kanonas, kuriam opiausia problema buvo lietuviškumo ir lenkiškumo, savo ir svetimo opozicija. Prireikus naudotasi senomis lenkų graviūromis ir portretais. Iki pat 8-ojo dešimtmečio labiausiai buvo paplitusios A. Mickevičiaus bičiulio dailininko Walento Wankowicz'iaus tapytų portretų kopijos. Jau po karo tuos portretus kopijavo Domicėlė Tarabildienė, Vladas Žuklys, Boleslovas Motuza. A. Mickevičiaus kūrinį, V. Mykolaičio-Putino 1955 m. studijos iliustracijoms taip pat pasirenkami seni

paveiksai ar dagerotipai, XIX a. M. Andriolio iliustracijos "Konradui Valenrodui" ir "Ponui Tadui". Teko sužinoti (A. Mickevičiaus muziejaus informacija), kad 200 metų jubiliejui plakata kuria Brūnys Leonavičius, o medalius – Petras Repšys ir Gediminas Jokūbonis. Pirmieji du dailininkai, jei informacija nėra klaidinga, taip pat kopijuoja W. Wankowicz'iaus arba M. Andriolio portretus (pastarasis, beje, irgi buvo dagerotipo kopija), o G. Jokūbonis medalyje pakartoja savo seniau sukurtos skulptūros siluetą. Kodėl A. Mickevičiaus asmenybė Lietuvoje nekelia ypatingų interpretavimo intencijų? Kartojimas yra mechaniškas, kita vertus, jis asocijuojasi su degradavusio mito būsenai. Kad kultūrinis mitas veiktu, jis turi būti nuolat iš naujo "pasakojamas" tam tikrais momentais (tarkim, jubiliejų progomis). Jis turi iš naujo sukelti žavesį, aktualizuoti dabarties laiką, sukurdamas įtampą su mito pradžios laiku. Seni A. Mickevičiaus vaizdiniai kartojami be laiko nuotolio įtampos, tačiau patį kartojimo mechanizmas rodo tam tikrus įvaizdžius kadaise buvus paveikius ir visiems gerai suprantamus.

Lietuviškosios A. Micke-

(nukelta į 5 psl.)

vičiaus receptijos istorijoje išties išsiskiria 8-asis dešimtmetis. Būtent tuomet trimis tomiais išleidžiama poeto kūryba – iš esmės V. Mykolaičio-Putino ir Just. Marcinkevičiaus vertimai. 1968 m. knygoje "Čia Lietuva" išspausdinta E. Mieželaičio esė apie poetą "Tu man atstoji sveikatą", o ši knyga buvo 8 dešimtmetyje kelis syk išleista pakartotinai. 1976 m. Just. Marcinkevičius parašo pratarmę "Vėlinių" leidimui – joje netiesiogiai užsimena apie sumanymą rašyti dramą apie A. Mickevičių (tarp 1968 ir 1977 m. buvo išleista šio autoriaus dramų trilogija: "Mindaugas", "Mažvydas" ir "Katedra"). Įsižiūrėjus į šį kontekstą, atrodo labai nuoseklų, jog tuo metu sukurta ir du originalūs A. Mickevičiaus paminklo projektai – Petro Deltuvos "Jaunystė" ir Gedimino Jokūbonio "Adomas Mickevičius" (1979 m. atidengtas 1984 m.). Vadinasi, poeto vardas ir įvaizdis aktualiai cirkuliavo oficialioje kultūroje. G. Jokūbonio buvimas joje labai primena E. Mieželaičio ir Just. Marcinkevičiaus situaciją. Šis skulptorius – prestižinių sovietinių premijų laureatas (Respublikos premija, SSSR dailės akademijos medalis, Lenino premija 1963 m. už Pirčiupių "Motiną"; plg.: E. Mieželaičiui 1962 m. paskirta Lenino premija už eilėraščių rinkinį "Žmogus"). Tuo metu tai – privilegijų ir galios pozicija. Kita vertus, kaip tik G. Jokūbonis imasi atstatinėti tautinių figūrų panteoną Lietuvoje. 1977 m. Kaune atidengiamas jo paminklas Maioriui. "Adomas Mickevičius" sukuriamas iškart po to. Ši jungtis rodo, kad lenkų poetas vėl, kaip tarpukariu, buvo realiai bandomas įtraukti į mūsų tautinės mitologijos erdvę. Mažai to, G. Jokūbonio skulptūrinė interpretacija visuomenėje sukėlė daug ginčų – "Literatūroje ir mene" buvo svarstoma "lūžusios kolonos", prieškarinio lenkų skulptoriaus Henryko Kunos bareljefų įkomponavimo prasmė, o susizgribusi valdžia uždraudė panaudoti tuos bareljefus, lenkišką užrašą "Adam Mickiewicz" greta lietuviško. Paminklas buvo atidengtas visiškose tyloje, nes kalbas sakyt netikėtai uždrausta. Net ir spaudai paskelbtas draudimas publikuoti reportažus iš ceremonijos. Ką tai rodo? Paminklas poetui liudija, kad partiniai val-

Žiemužė

A. Balbieriaus nuotr.

Pasirodė Skardžiaus Rinktinių Raštų ketvirtasis tomas

Ketvirtasis Skardžiaus "Rinktinių Raštų" tomas (greta pirmojo) rodo, kokį didžiulį ir vertingą lietuvių kalbotyros barą per 50 metų yra išvareję mūsų kalbininkas, – rašo Vilniaus universiteto Baltų filologijos katedros vedėjas profesorius Albertas Rosinas savo pratarmėje. Iš tikrųjų šitas didelis 983 p. tomas apima labai svarbią Prano Skardžiaus raštų dalį: čia randame studiją apie senos lietuvių kalbos skolinis iš slavų kalbų ("Die slavischen Lehnwoerter im Altltivaischen" [Kaunas 1931]), kuri buvo tapusi bibliografinė rėtinė. Bet ypač įdomi yra šiame tome pirmą kartą paskelbta medžiaga: "Istorinė lietuvių kalbos gramatika" yra paskaitų, skaitytų 1932-1938 metais, pagrindinis tekstas, rastas Lietuvos Mokslo Akademijos bibliotekoje. Rinkinys taip pat apima smulkesnius darbus, tarp jų biografinės studijas apie Max

Vasmerį jo 70-ųjų metų sukahties proga, apie Joną Jablonskį ir kitus. Visi, kurie domisi lietuvių kalba ir kalbotyra, bus dėkingi, kad profesorius Rosinas parūpino šitą gražų tomą.

Pranas Skardžius, Rinktinių Raštai 4: Moksliniai straipsniai ir studijos. Sudarė ir parengė spaudai prof. habil. dr. Albertas Rosinas. Vilnius, 1998: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Alfred Bammesberger,
Katholische Universität
Eichstaett

**Paremdami
lietuvišką
spaudą,
Jūs remiate lietuviybę
Amerikoje**

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų krepiančių paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

vytautas BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Kovos talkoje

Tik atsitiktinai Vasario 16-oji yra visai arti šv. Kazimiero dienos. Galima tai laikyti ir reikšmingu dalyku. Dar neatslūgus patriotinėms nuotaikoms, sukeltoms tautinės šventės, mūsų mintys kreipiamos į vienintelį mūsų tautos šventąjį. Tuo būdu patriotiniai ir religiniai jausmai susiveja, kaip yra susipynusios tauta su religija.

Nerasim nei žemės paviršiuje, nei istorijoje tautos be tikėjimo. „Tautų šaknys, - pastebi prof. A. Maceina, - keroja ne tiktaig prigimtyje ar kultūroje, bet jos eina iki antgamtinės srities ir ten suranda tikrąją savo prasmę ir atbaigimą“.

Kai ir Vasario 16-osios minėjimus atbaigiamė šv. Kazimiero dienos maldomis, mes dar labiau įprasminame savo pastangas už tautos gerovę. Tiktaig savo laisvėje tauta gali tvirčiau jungtis su Dievu. „Kas praranda tėvynę, to religinis gyvenimas yra tykomas pavojaus“ (J. Broegger). Dėl to yra šventas dalykas už savo tėvynės laisvę kovoti ir melstis.

Šv. Kazimieras lietuvių liaudies pasakojimuose vaizduojamas kaip kovotojas su rusų invazija į Lietuvą. Dažniausiai minimas jo stebuklas prie Dauguvos, kur buvo susitelkusi didelė Maskvos kariuomenė imti Polocko miesto. Šventasis Karalaitis pasirodęs ant balto žirgo ir padrašinęs lietuvių kovai. Tas nepaprastas šv. Kazimiero apsiereikšimas buvo ištirtas ir pripažintas autentišku.

Jis mums primena šv. Joaną d'Arc, Orleano mergele, kuri už savo tėvynę – Prancūziją kovojo dar gyva būdama. Tokie šventieji rodo, kad katalikų Bažnyčia patriotizmą laiko dorybe, nes patriotizmas, anot domininkono M. de Munnynck, „savo atramą ir pateisinimą randa Dievo valioje“.

Patriotizmas yra meilė, kuri prasideda meile savo tėvų, brolių ir seserų, toliau apima visus savo tautos žmones, savo kraštą ir savo valstybę, ir pereina į visų žmonių meilę. Kas čia išterpia su savo neapykanta ir kerštu, kas savo godumu daro kitam skriaudą, daro pikta. Kova su tuo piktu yra pateisinama, teisinga ir šventa. Tokie kovoję matome ir šv. Kazimierą įsijungus su savo stebuklu prie Dauguvos.

Kiekvienas šventasis savo garbe toli peržengia savo tautos ribas, bet artimiausias jis vis dėlto lieka sava tautai. „Iš tautos kilę šventieji yra jai daug artimesni ir daug suprantamesni negu svetimieji, - rašo A. Maceina. - Tautiniai šventieji taip pat geriau, negu kiti, parodo save tautai, kuriuo būdu ji gali siekti šventumo, neprarasdama savo prigimties ypatybių. Todėl jaunos kartos skatinimas garbinti savus šventuosius gali būti geras kelias ne tik į religinį tautiškumą, bet ir į šventumą“. O šis siekimas tautai yra tiek pat reikšmingas, kaip ir laisvė ar kultūrinė jos pažanga.

Laisvė ir kultūra tėra atramos religiniam tautos gyvenimui. „Kiekviena tauta, - kaip kitados yra rašęs rusų filosofas V. Solovjovas, - turi ne tik prigimtą skirtingumą, ir ne tik kultūrinį pašaukimą, bet ir religinį uždavinį“. Juo daugiau tauta turi šventų žmonių, juo labiau ji tą uždavinį vykdo.

Patriotizmas kaip dorybė yra ryškų daugelio šventųjų gyvenime. Orleano Mergele, šv. Joana Arkietė, Prancūzijos gynėja, Anglijoje buvo Bažnyčios vardu pasmerkta ir sudeginta, bet vėliau paskelbta palaimintąja ir šventąja. Šv. Kazimieras 27 metais vėliau gimė kai šv. Joana buvo sudeginta, bet šventuoju buvo paskelbtas 400 metų anksčiau.

Vinco Kudirkos 140-osioms metinėms

Daktare Vincui Kudirka!

Mes norime Tave pagerbti. Norime Tau gražių žodžių pasakyti. Norime patikinti, koks esi didis – kiek daug reiškei ir tebereiškei mūsų tautos gyvenime.

Tačiau bijome apsijuokti. Bijome pasirodyti Tavo satyrų herojais. Gal mūsų skambūs žodžiai, o menki darbai? Gal skelbdami meilę sėjame neapykantą? Gal ieškodami tiesos skleidžiame melą? Gal siekdami vienybės skatiname nesantarvę? Gal gerį ir grožį iškeičiame į blogį ir bjaurastį? Taigi gal mes nepateisiname tų vilčių, kurias į mus sudėjai?

Tačiau mes norime būti su Tavimi. Su Tavimi jaučiamės drąsesni, tvirtesni. Su Tavimi būname geresni. Su Tavimi aiškiau matome ir daugiau suprantame.

Visas Tavo gyvenimas ir veikla, visi Tavo darbai ir kūriniai seniai įgijo simbolinę prasmę. O iš tautos simbolių tautiečiai semiasi dvasios stiprybės. Simbolių prasmės byloja visoms kartoms. Simboliai lieka gyvi, kol gyva tauta. Simboliai padeda tautai pabusti ir prisikelti.

Simboliška jau pati Tavo biografija – Tavo atsivertimas į lietuviybę. Savo apsisprendimu Tu paklusai prigimties balsui ir Dievo žodžiui. Sūnus paklydėlis grįžo į savo namus. O grįžęs pamilo juos visomis savo galimomis.

Simboliškas visiškas Tavo at-

sidavimas savajai tautai. Gal tik du tokie buvote – Simonas Daukantas ir Tu, Vincui Kudirka?!

Simboliški Tavo kūriniai.

Tavo pavaizduotas Lietuvos tiltas tapo tautos atsparumo ir jos grobikų pragaištingumo simboliu.

Tavo aprašytieji viršinininkai ir vilkai simbolizuoja tamsiąsias ir piktąsias jėgas, žlugdančias tautą, o cenzūros klausimas – biurokratizmo absurdą.

Į tautos sąmonę tvirčiausiai įaugo Tavo poezijos simboliai.

Tavo Varpo gausmas jau du kartus prikėlė tautą savarankiskam nepriklausomam gyvenimui.

Tavo Labora – šventas priesakas jaunimui: ryžtingas paskatinimas ir patarimas, paremtas Tavo paties patirtimi. O dirbk! – ragina Kudirka. Į darbą broliai! – kviečia Maironis. Vyrai, pajudinkim žemę! – vėl kreipiasi Maironis M. Jokajaus apysakos pavadinimu. Tai jaunystės invokacijos, Jaunosios Lietuvos šūkiai. Gražu, gražiau, gražiausia – tai skatinimas Tėvynės labui puoselėti žodžių, širdžių ir darbų vienybę.

Ne tas yra didis – nuvainkuoja fizinę galią ir išaukština moralinį žmogaus didingumą. Maniemsiems – tai patarimas, kaip Lietuvai tapti neįveikiamai, kaip jai pavirsti neiš-

semiama gyvybingumo versme.

Visus Tavo simbolius apibendrina Tautiška giesmė – Lietuvos Respublikos himnas.

Tavo sukurti simboliai yra ir mūsų stiprybės šaltinis, ir mūsų sąžinės priekaištas.

Tu linkėjai mums semtis stiprybės iš praeities – ne iš bet kurios, o iš garbingos, didvyriškos praeities. Deja, daugelis mūsų dar ilgisi nesenos sovietinės praeities, o aną didvyrišką praeitį visai menkina ir šmeižia.

Tu raginai mus eiti dorybių takais, dirbti savo tautos ir visos žmonijos gerovei. Deja, daugelis mūsų baidžioja purvynais siekdami vien savo naudos.

Tu linkėjai, kad saulė Lietuvoje išsklaidytų tamsą, kad mes skleistume šviesą ir vykdytume teisingumą. Deja, Lietuvos padangė dar labai ūkanota, o mūsų gyvenime daug tamsos ir neteisybių.

Tu norėjai, kad mūsų širdyse liepsnotų Tėvynės meilė, kuri visus sujungtų ir nukreiptų į kilniausią tikslą. Deja, tarp mūsų dar yra tokių, kurie abejingi savo tautos ir valstybės likimui ar net sąmoningai stengiasi žlugdyti ir valstybę, ir tautą.

Taigi sunku mums, Daktare Vincui Kudirka!

Ilgai mus valdė Vakchanaliai Vziatkovičiai Kruglodurovai, Baron-Rylosujevai, Kopiejkoliubovai, Nikčernickiai, Merzavcevai, Judos Izvergovičiai Podleckočiai, Psarskiai, Deržjubkos, Lientiajevai, ilgai mus auklėjo Pagodos Nenastjevnos ir į jas panašios. Per tą laiką išaugo SAVI Kruglodurovai, savi Kopiejkoliubovai ir Merzavcevai, savi Podleckočiai ir Lientiajevai, savos Pagodos Nenastjevnos. Jie nori jaustis šeimnininkai Lietuvoje, nori toliau savarankiškai tvarkyti mūsų gyvenimą.

Tačiau mes jų nenorime. Mes norime eiti Tavo keliu.

Toli mums iki tokios Lietuvos, kokios Tu troškai. Tačiau Tu įdiegei mumyse gražios, doros ir teisingos Tėvynės ilgesį, kuris teikia prasmę mūsų gyvenimui – mūsų darbams ir mūsų pastangoms.

Padėk mums, Daktare Vincui Kudirka, būti vertais savo Tėvynės vaikais!

Kudirkos Naumiestis, 1998 m. gruodžio 5 d., prie Vinco Kudirkos kapo Juozas Girdzijauskas Minint 140-ąsias V. Kudirkos gimimo ir 100-ąsias Tautiškos giesmės sukūrimo metines

Kauno apygardos teismas vėl negalėjo nagrinėti už genocidą teisiamo A.Surinino bylos

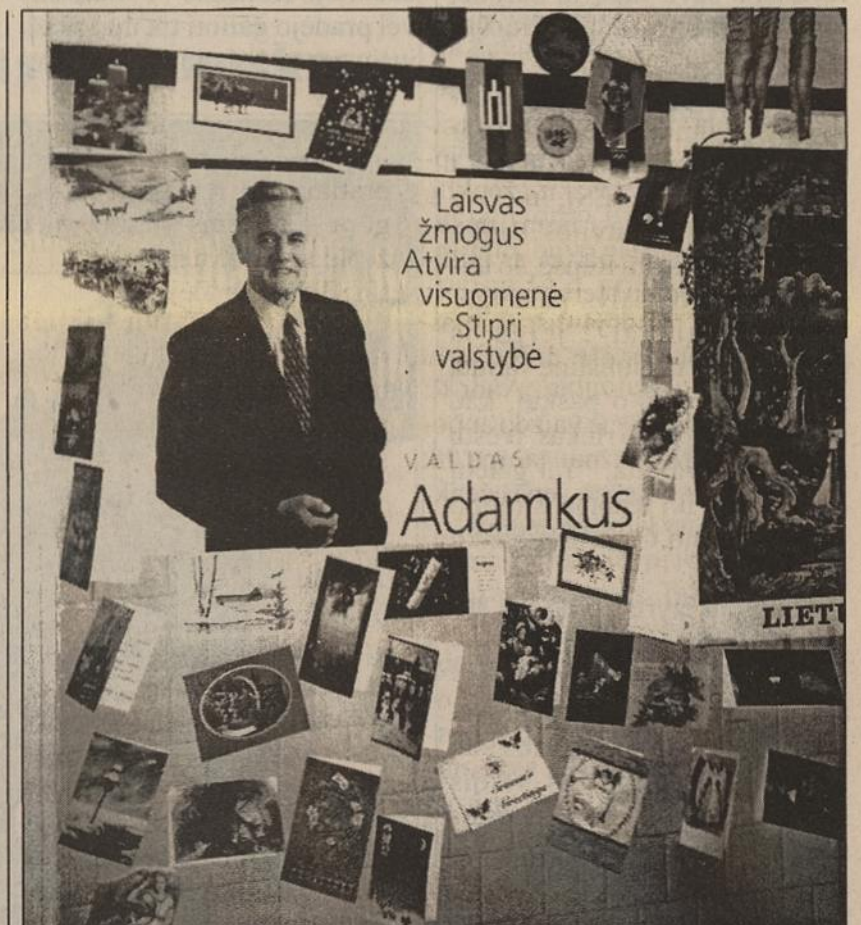
Violeta Vilkauskaitė

Buvusio SSRS valstybės saugumo Kaišiadorių apskrities Kruonio apylinkės skyriaus „liaudies gynėjų“ vado Agafono Surinino, šiandien, beveik po penkiasdešimties metų, kaltinama Lietuvos tautos genocidu, baudžiamoji byla - antroji tokio pobūdžio byla Lietuvoje. Pirmoji - A.Lileikio - iki šiol neišnagrinėta Vilniuje. Panašu, kad analogiška situacija klostosi ir Kaune - dėl seno teisiamųjų amžiaus, jų menkos sveikatos sunku tikėtis, kad teismo pro-

cesas Kauno apygardos teisme vyks sklandžiai ir greitai.

Kaišiadorių rajono apylinkės prokuratūra, tyrusi ir parengusi šią bylą, ją Kauno apygardos teismui atidavė praėjusių metų vasarą. Iki praėjusių metų pabaigos A.Surininiui jau buvo paskirta viena medicinos ekspertizė dėl jo sveikatos būklės. Medikai tuomet konstatavo, kad A.Surininas serga lėtine išemine širdies liga, bronchitu, smegenų

(nukelta į 4 psl.)

Dabartinio Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus rinkiminis plakatas, atkeliavęs į Chicago, puošia žurn. Edvardo Šulaičio namų sieną

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 30

Vilniaus universitetas sovietiniais metais man atrodė tikra lietuviškumo tvirtovė. Atvykęs į Lietuvą, pirmiausia norėdavau apsilankyti šioje Alma Mater, pabendrauti su profesūra ir studentais. Buvo labai apmaudu, kai sovietų valdžia 1979 metais man sutrukdė atvykti į 400-ąsias Vilniaus universiteto įkūrimo jubiliejaus iškilmes.

Artėjant jubiliejui Česlovas Kudaba mane informavo, kad man ketinama suteikti Vilniaus universiteto garbės daktaro vardą. Tą raudeni nebuvo numatytas vizitas į Sovietų Sąjungą, todėl reikėjo gauti vizą privačiai kelionei į Lietuvą. Iš anksto ėmiau tuo rūpintis. Kreipiausi į Sovietų Sąjungos ambasadą Vašingtone, bet netikėtai išgirdau, kad vizos negausiu. Iš sovietų konsulate dirbusio Edmundo Juškio neoficialiai sužinojau tokio sprendimo priežastį – Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas man nebus suteiktas.

Vėliau Česlovas Kudaba man papasakojo – tai patvirtino ir rektorius Jonas Kubilius – kad universiteto sumanymui suteikti man garbės doktoratą kategoriškai pasipriešino Kompartijos vadovybė, o be jos sutikimo tais laikais nebuvo įmanoma priimti tokio sprendimo.

Prabėgo dešimt metų. Atėjus Atgimimui, Vilniaus universitetas galėjo įvykdyti savo ankstesnįjį sumanymą – 1989-aisiais man buvo suteiktas garbės daktaro vardas.

Tai pirmasis ir man pats brangiausias garbės daktaro vardas. Vėliau, 1991 metais, Indianos Šv. Juozapo koledžas mane pagerbė garbės doktoratu už nuopelnus išvalant Didžiuosius ežerus. 1994-aisiais tapau ir didžiulio Šiaurės Vakarų universiteto garbės daktaru už daugiau kaip dvidešimtmečių veiklą aplinkos apsaugos srityje. Amerika man suteikė ir daugiau apdovanojimų: 1985 metais gavau Prezidentinio rango premiją pasižymėjusiam administratoriui, o 1988 – Fitzhugo žaliųjų premiją už ypatingai svarbų indėlį į tarptautinę gamtos apsaugą. Buvau apdovanotas ir JAV aplinkos apsaugos agentūros aukso medaliu už išskirtinius nuopelnus tarnyboje. Bet vis viena atmintyje stipriausiai iširėžęs tėvynės apdovanojimas – Vilniaus universiteto garbės doktoratas.

LIETUVOS ATGIMIMO IŠVAKARĖSE

Prasidedant JAV prezidento R. Reigano antrajai kadencijai, buvo išplėsta mano tarptautinės veiklos sfera – tapau atsakingu ir už kai kurias amerikiečių ekologines programas Lenkijoje. Pirmą kartą darbo reikalais keliaudamas į Varšuvą, nusprendžiau pamėginti ir iš ten atvykti į Lietuvą. Kreipiausi į sovietų ambasadą, ir man išdavė įvažiavimo vizą.

Tačiau dažni mano važinėjimai į Lietuvą, matyt, ėmė nepatikti kai kam iš sovietinės valdžios Vilniuje. Man jau susiruošus iš Varšuvos traukiniu vykti į tėvynę, „Gimtajame krašte“ staiga pasirodė Užsienio reikalų ministerijos darbuotojo Vytauto Kazakevičiaus straipsnis, pavadintas „Mylimai Lietuvai užtenka ir balašos“. Tame rašinyje aš buvau labai tulžingai užsipultas dėl savo kritinių pasisakymų apie Ignalinos atominę jėgainę.

Asmeniškai nepažinojau V. Kazakevičiaus, bet jis buvo atkreipęs į save išsivijęs dėmesį, nes sovietinėje Lietuvos spaudoje vaizduodavo esąs labai didelis užsienio lietuvių visuomeninės, kultūrinės veiklos ir ypač literatūros žinovas. Savo rašiniuose jis visuomet

stengdavosi pabrėžti ką nors bloga, jausdavosi kažkokia pagieža. Jo straipsniuose net ir apie meninio žodžio kūrybą turbūt daugiau būdavo sovietinės propagandos negu profesionalaus vertinimo. Įtarinėdavome, kad jis tiesiog atlieka tam tikras užduotis, kurias sugalvoja ne pats. Pamatęs prieš mane nukreiptą jo straipsnį „Gimtajame krašte“, pagalvojau, kad tai turėtų reikšti kažką daugiau negu asmeninę pono Kazakevičiaus nuomonę.

Iš tiesų sovietiniais laikais esu kalbėjęs apie Ignalinos atominės elektrinės kelią pavojų. Kiek vėliau pasisakiau prieš trečiojo jėgainės reaktoriaus statybą. Ir šiandien tu žodžių neatsiimčiau. Kai perspėjau apie gresiančius pavojus, dar nebuvo įvykusi Černobylio katastrofa. Po jos net Vakaruose, kur eksploatuojami nepalyginti saugesni už rusiškus reaktoriai, buvo gerokai susiaurintos atominės energetikos programos. Be abejo, dabar, kai Ignalinos tapusi svarbiausia Lietuvos elektros energijos gamintoja, nėra įmanoma staiga sustabdyti jėgainę. Nuspręsti, kaip turėtų būti pasielgta ateityje, reikėtų tik atlikus nuodugnią techninę ir ekonominę analizę.

Be to, kai sovietiniais laikais neigiamai vertinau tolesnį atominės energetikos giganto Ignalinoje plėtimą, situacija buvo visai kitokia. Rusijoje jau buvau regėjęs, kokio lygio jų technika, kokia statybos darbų kokybė. Tai vertė mus išsivijoje labai nerimauti dėl pavojaus, kurį kraštui kelia rusiški reaktoriai. Jaudino dar ir kitkas: žinojome, kad kiekviena didelė statyba labai padidina kitataučių skaičių Lietuvoje, o trečiasis Ignalinos jėgainės blokas sudarė galimybę dar net keliems tūkstančiams naujų kolonistų sugužėti į mūsų kraštą. Tais laikais nežvelgėme jokios ekonominės naudos savo šaliai, nes vis viena elektrinė priklausė bendrai sovietinei energetikos sistemai ir, gamindama elektros energijos gerokai daugiau, negu reikėjo Lietuvai, tiesiog maitino ją aplinkines teritorijas.

(nukelta į 4 psl.)

■ Švedija gina savo reikalamą sustabdyti Europos Sąjungos (ES) išlaidas, teigdamą, jog toks Stokholmo planas neturėtų kelti grėsmės Latvijai ir Lietuvai prisijungti prie bloko. Švedijos ambasadorius ES Frank Belfrage sakė, jog Švedijos pozicija vykstančiose biudžeto reformos derybose yra ES išlaidų mažinimas. Švedija drauge su Vokietija, Nyderlandais bei Austrija derybose Agenda 2000 pasisako už išlaidų apribojimą. Kai kurie ES diplomatai kalbėdami privačiai teigė, jog Švedijos reikalavimas Latvijai ir Lietuvai įtraukti į derybų dėl narystės ES dalyvių sąrašą prieštarauja jos siekiui mokėti mažesnius mokesčius į ES biudžetą. Tačiau Belfrage sakė, jog yra svarbu apriboti išlaidas, bet paklikti atsarginius fondus šių dviejų Baltijos šalių ekonomikos integracijai. Praeitų metų pabaigoje Švedija ir Danija darė spaudimą dėl Lietuvos ir Lietuvos narystės ES, kai Europos Komisija savo raporte nurodė, jog tik Estija yra tam pasiruošusi.

■ Latvija galėtų atsisakyti savo nacionalinės valiutos lato ir įvesti eurą dar prieš įstodama į Europos Sąjungą (ES), interviu BBC pareiškė Latvijos banko prezidentas Einaras Repšė. Jo teigimu, Baltijos šalys pasiūlytą "labai protingai", jeigu iš pradžių savo nacionalinę valiutą susietų su euru, o paskui, kad suvienodintų savo rinkas, įvestų naują euro valiutą. "Tai galėtų įvykti netgi iki realaus įstojimo į ES", tvirtino Centrinio banko prezidentas.

■ Latvijos vyriausybė jau suformavo Europos Sąjungai Suomijos pasiūlyto projekto "Šiaurės matmuo" realizavimo grupę. Manoma, kad jai vadovaus Latvijos UR ministras Valdis Birkavs. Projektas buvo svarstomas ir neseniai įvykusiame Šiaurės Tarybos ir Baltijos asamblėjos posėdyje.

■ Nuo kovo 1 vėl uždrausta į Latviją importuoti paukštienos faršą, kadangi Latvijoje padažnėjo susirgimų salmonelioze.

Kauno apygardos teismas vėl negalėjo nagrinėti už genocidą teisiamo A.Surinino bylos

(atkelta iš 3 psl.)

ateroskleroze ir kt. ligomis. Tačiau galutinė jų išvada buvo vienprasmė – teisiamasis teismo procese dalyvauti gali.

Byla buvo bandoma nagrinėti ir vasario 3 d., tačiau teisiamasis ir vėl neatvyko. Tebuvo pristatyta medikų išduota pažyma apie jo ligų paūmėjimą. Kilus kitų bylos dalyvių bei liudytojų nepasitenkinimui (buvo replikuojama, kad A.Surininas vaikšto po miestelį, taigi jis visai neserga), teismas priėmė nutartį į vakar paskirtą posėdį teisiamąjį atvesdinti. Deja, jau tą patį vakarą buvo gautas Kaišiadorių rajono policijos komisaro pranešimas, kad A.Surinino sveikatos būklė iš tiesų bloga, tad ir atvesdinti jo neįmanoma.

Kauno apygardos teismo baudžiamųjų bylų skyriaus kolegija paskyrė pakartotinę ekspertizę teisiamojo būklei nustatyti. Be to, nutarta kitą teismo posėdį surengti Kaišiadorių rajono apylinkės teismo patalpose, kad į teismo posėdžius būtų lengviau atvykti nukentėjusiesiems bei liudytojams, kurių didžioji dauguma gyvena Kaišiadorių rajone.

Lietuvos Respublikos Baudžiamojo Kodekso 71 straipsnis vėl pradėjo galioti tik nuo praėjusių metų balandžio, po dau-

giau kaip penkerių metų pertraukos (nuo 1992 m. jis buvo pripažintas netekusiu galios). Šio straipsnio ("Genocidas") sankcija yra kone didžiausia Baudžiamajame kodekse. Už nusikaltimus, numatytus šiame straipsnyje, baudžiama laisvės atėmimu nuo 10 iki 20 metų, arba iki gyvos galvos. Tik kažin ar net ir minimali bausmė septyniasdešimt septynerių metų A.Surininiui nebūtų tolygi kalėjimui iki gyvos galvos.

Šioje byloje itin daug emocijų. Tai suprantama, turint galvoje A.Surininiui inkriminuojamus nusikaltimus. Argi gali jam lengvai atleisti Morkūnų, Zuzevičių, Koklevičių ar Radzevičių ir kitos šeimos, kurios anuomet būtent A.Surinino rankomis buvo kankinamos, tremiamos iš Lietuvos Sibiran? Kita vertus, teisingumas anksčiau ar vėliau vis tiek įvyks. Ir jį įvykdys mūsų valstybės patikėtiniai. Šioje byloje tikrai neverta abejoti teisingumu, nes vargu ar šiandien Lietuvoje beliko tokių, kurie galėtų užtarti už tokius nusikaltimus teisiamą žmogų. Na, nebent jo advokatas. Taigi atplido valanda ateis nepriklausomai nuo prakeiksmų, iššūkių, emocijų užrašų plakatuose ir taip trokštamo keršto.

Senovinis avilys Aukštaitijos nacionaliniame parke

A. Balbieriaus nuotr.

Vilniaus Sapieginės kalnuose

A. Žižiūno nuotr.

Žinios iš pietryčių Floridos

Kęstutis K. Miklas

Floridos pietrytiniame kraštyje, palei Atlantą, Palm Beach County apskrityje, jau nuo seno yra gan gausus lietuvių telkinys. Lietuvių čia galima surasti visose didesnėse to platus apskričio vietovėse, kaip Palm Beach, West Palm Beach, North Palm Beach, Palm Beach Gardens, Palm Beach Shores, Boyton Beach, Boca Raton, Delrey Beach, Juno Beach, Jupiter, Lake Park, Lake Worth, Riviera Beach, Singer Island ir Tequesta. Dauguma jų yra pensininkai, persikėlę iš Šiaurės Amerikos ir net iš Kanados vietovių įvairiais laikotarpiais poilsui į šį puikaus klimato kraštą. Juos visus galima padalinti į dvi grupes. Viena, kurią sudaro prieškariniai imigrantai bei jų palikuonys, o kitą – ateiviai po Antrojo Pasaulinio karo. Bendrai kiek jų iš viso čia dabar yra – sunku nustatyti. Spėliojama, kad šioje apskrityje galėtų būti apie 500 lietuvių ar lietuviškos kilmės. Yra nemažai mūsų tautiečių, čia gyvenančių kaip atsisiskyrėliai, tarpusavyje nebendruojančių ir nedalyvaujančių lietuviškuose renginiuose.

Kada lietuviai čia pradėjo kurtis taip pat sunku nustatyti. Sakoma, kad didesnis susidomėjimas šiuo kraštu prasidėjo tuoj po Antrojo Pasaulinio karo. Teko susitikti ir pasikalbėti su

vienu senosios imigracijos lietuviu, čia apsigyvenusiu su savo tėvais 1947 metais. Anot jo, jau tada šioje apskrityje esą buvę atvykėlių iš Chicagos, Detroito ir iš Bostono. Lietuvių antplūdis į šį kraštą augo ir augo. O labiausiai jis išaugo prieš maždaug 25 metus, kada Florida susižavėjo ir pradėjo į ją keltis pokariniai lietuviai. Skirtumas tarp senesniųjų ateivių ir naujųjų buvo tas, kad naująją lietuvių bangą daugiausia sudarė profesionalai – daug gydytojų, inžinierių, prekybininkų ir kitų profesijų žmonių.

Isteigiama LB apylinkė

Daugumas naujųjų atvykėlių, gyvendami Šiaurėje, vienu ar kitu būdu, daugiau ar mažiau buvo įsijungę į lietuvių visuomeninį gyvenimą. Čia apsigyvenę greit pasijuto vieniši ir ėmė ilgtis tos praeities. Labai greitai atsirado eilė entuziastų suburti čia jau esančius krūvon su tikslu ir toliau testuoti lietuvišką veiklą, tiek politinę, tiek kultūrinę. Ir taip čia, Juno Beach mieste, kur jau buvo keletas aktyvistų, 1975 m. rugsėjo 1 d. buvo įsteigta JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

Pirmąją šios apylinkės valdybą sudarė: pirmininkas – Jonas Jakubauskas, vicepirmininkai – Bronius Aušrotas ir Povilas

Mikšys, sekretorė – Albina Pilipavičienė ir narė – Pauline Baniienė. Valdybos sudėtis ir jos pirmininkai nuolat keisdavosi. Jos pirmininkais yra buvę: Bronius Aušrotas, Irena Manomaitienė, Jonas Garla, dr. Jonas Šalna, Algis Augūnas, dr. Vytautas Majauskas ir Alicija Solienė. Dabartinę valdybą sudaro: pirmininkas – Marius Sodonis, vicepirmininkas – Vincas Šalčiūnas, išdininkas – Vytautas Kulpa, sekretorė – Ona Šalčiūnienė ir narys – Jonas Garla.

Ši apylinkė yra daug nuveikusi Lietuvos labui. Kai Lietuva buvo dar okupuota, įvairiomis progomis buvo rengiamos demonstracijos, rašomi laišukai JAV valdžios pareigūnams Lietuvos laisvės reikalu, Vasario 16 proga iškeliami mūsų trispalvė, rengiami minėjimai įvairių tautinių švenčių progomis, kultūriniai renginiai, gegužinės, dailės ir madų parodos.

Savo veiklumu ši apylinkė tikrai gali didžiuotis. Apylinkės valdyba iš karto suprato reikalingumą sutraukti visus savo tautiečius į tokį telkinį, kad jis jaustųsi kaip viena šeima. Glaudesniems ryšiams su savaisiais išlaikyti kiekvieną mėnesį jo antrąjį antradienį šios apylinkės lietuviai renkasi į Piccadilli restoraną, West Palm Beach, bendravimo pietums. Ta proga apylinkės valdyba painformuoja susirinkusius apie JAV LB veiklą, pateikia paskutinių žinių apie Lietuvą ir apie šios apylinkės veiklos planus bei numatomus renginius. Šiuose pietuose

(nukelta į 7 psl.)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 30

(atkelta iš 3 psl.)

V. Kazakevičius mane užsipulė, kad kišuosiu ne į savo reikalus. Esą jei Valdas Adamkus ir neblogas gamtos saugos specialistas, tai atsiminėje energetikoje jis nieko neišmano. Užuominomis buvau kaltinamas, kad iš viso nelinkiu Lietuvai pažangos, norėdamas ją išlaikyti "balanos gadynėje".

Dėl šito straipsnio labai numerimo mano draugai ir giminės. Kai išėjo tas "Gimtojo krašto" numeris, jau rengiausi kelionei į Varšuvą ir tėvynę. Jie manė, kad prasidės propagandinė kampanija, siekianti man sutrukdyti atvykti Lietuvon. Bet tai nepasitvirtino. Be jokių trukdymų traukiniu atvažiavau į Vilnių. Matyt, mano veikla JAV ir Sovietų Sąjungos gamtos saugos ryšių sferoje neleido vietiniams partiniams veikėjams imtis prieš mane kokių nors priešiškų akcijų.

Greitai prasidėjo M. Gorbačiovo "perestrojka", ir partiniai funkcionieriai jau pradėjo kalbėti su manimi apie santykių su išeivija gerinimą. Įsiminė vienas susitikimas Užsienio reikalų ministerijoje. Tame pokalbyje dalyvavo ministras Vytautas Zenkevičius, tuometinis Kompartijos centro komiteto pareigūnas Justas Paleckis ir dar trys man anksčiau nepažįstami asmenys. Jie pasiūlė pasikeisti nuomonėmis apie išeivijos požiūrį į Lietuvą ir galimybes plėsti kultūrinius ryšius.

Kažkas iš susitikimo dalyvių paklausė, kodėl JAV lietuviai nusišatę prieš savo tautą. Atsakiau, kad neteisingai formuluojamas klausimas. "Tautos dalis, gyvenanti už Atlanto, jokių būdu nėra nepalanki savo tautiečiams, pasilikusiems tėvynėje. Tačiau iš

tikrųjų išeivija labai priešiška komunistinei diktatūrai. Gal dar būtų galimi kažkokie ryšiai ir su marksistine valdžia, jei ją būtų išsirinke patys Lietuvos žmonės. Tuomet teliktų tik apgailestauti, kad taip jie pasirinko. Bet dabar situacija kitokia: kraštas okupuotas, ir esama santvarka jam primesta svetimųjų, o vietinė administracija tėra tik Maskvos įrankis. Kol Lietuvos gyvenimą lemiantys sprendimai bus priiminėjami ne Vilniuje, bet Kremliuje, tol JAV lietuviai nesutiks turėti jokių reikalų su vietine valdžia", pasakiau atvirai, ką galvoju.

Matyt, susirinkusieji nesitikėjo tokio tiesaus atsakymo, nes kelias akimirks sėdėjo nuščiuvę, nė vienas nesiimdamas testuoti pašnekėsio. Bet kažkuris jų atsipeikėjo – atrodo, tai buvo Justas Paleckis – ir lyg niekur nieko pakeitė pokalbio kryptį: ėmė samprotauti apie kultūrinius ryšius, apie išeivijos rašytojų knygų leidybą.

Į LIETUVĄ SUGRĮŽTA JOS ISTORIJA

Kaskart ruošdamasis atvykti į Vilnių veždavau nemažai ekologijos mokslo leidinių, bet turbūt dar daugiau vietos lagaminuose užimdavau Lietuvoje draudžiama literatūra. Be abejo, nepamiršdavau įsidėti bent po keliolika santariečių leidžiamų "Metmenu" ir "Akiračių" egzempliorių. Atsilepdavau ir į pažįstamų žmonių prašymus atvežti vieną ar kitą juos labai dominusią knygą. Bet, žinoma, pirmenybę teikiau Vilniaus universitetui: iš rektoriaus Jono Kubiliaus gaudavau sąrašus itin reikalingos naujausios mokslinės literatūros ir kai kitą kartą vėl vykdavau Lietuvon, pasistengdavau nupirkti prašomus leidinius. Kai kurias knygas buvo galima atsitiesti iš pašto, tačiau pačias vertingiausias reikėdavo būtinai vežti pačiam, kad jos neatsidurtų, kaip pasitaikydavo, kurioje nors Rusijos bibliotekoje.

Išibėgėjus M. Gorbačiovo "perestrojkai" jau buvo galima drą-

siai siųsti ir didžiules knygų siuntas, kurias surinkdavau ne tik asmeniškai, bet ir paprašydavau Amerikos ekologijos fondų pagalbos. Tai buvo daugiausia nauja, brangiai kainuojanti aplinkos apsaugos klausimus gvildinanti literatūra.

Be abejo, užsiimant, kaip aš tai vadinau, naujųjų laikų knygnešių darbu man labai padėjo diplomatinis pasas. Žinojau, jog mano bagažą sovietų muitininkai gali patikrinti tik ypatingu atveju. Tad esu kelis kartus pasirūpinęs, kad literatūra kirstų "geležinę uždangą" ir kita kryptimi – iš Lietuvos į Vakarus. Net nežinodavau, ką vežu. Iš anksto sutarus, patikimi žmonės tykiai atnešdavo man į viešbutį kažkieno rankraščius taip įvyniotus, kad nekristų į akis. Niekas nesiaiškindamas įkišdavo tokių ryšulių tarp savo popierių, pasidomėjęs tik, kam jį perduoti. Žinoma, tai jau buvo pavojinga – panorėję kelti didelį triukšmą ir apkaltinti mane, JAV delegacijos narį, antisovietinę veiklą, CŽV užduočių vykdymu ir dar visokia kitokia velniava. Į kalėjimą manęs nepasodintų, bet mano karjera Amerikoje tuo ir pasibaigtų. Tačiau taip neatsitiko. Vadinasi, žmonės, kuriais aš tikėjau, iš tiesų buvo patikimi.

Dažnai važinėdamas į Maskvą kaip JAV derybininkas ekologiniais klausimais, igijau daug pažinčių diplomatinėse Amerikos tarnybose. Tai kartais praversdavo, kai reikėdavo pagelbėti kebliose situacijose atsidūrusiems lietuvių kultūros žmonėms.

Antai Čikagos lietuvių opera, stačiusi naują spektaklį, pirmą kartą pakvietė dalyvauti pastatyme ir solistę iš Lietuvos Ireną Milkevičiūtę. Ji anksčiau nebuvo apsilankiusi Amerikoje. Nežinia dėl kokių priežasčių, likus dešimčiai dienų ligi išvykimo, JAV ambasada staiga atsisakė išduoti jai vizą. Čikagoje jau buvo reklamuojamas jos pasirodymas mūsų operos scenoje, lietuvių bendruomenė labai laukė šio susitikimo, bet iškilo grėsmė, kad projektas bus sužlugdytas.

(bus daugiau)

Paminklas Adomui Mickevičiui Vilniuje: simbolis iš dviejų dešimtmečių perspektyvos

(atkelta iš 3 psl.)

dininkai nujaudė kažkokią visuomeninę akciją. Sovietinė argumentacija, kad paminklas A. Mickevičiui – tai pagarbos didžiajam dekabristų draugui ir demokratinės revoliucijos daininui išraiška, subyra kaip kortų namelis. G. Jokūbonis bus išjudinęs tam tikras slaptas tuometinės visuomenės godas. Prisiminkime R. Barthes'ą: ar ši skulptūra nėra tas dviprasmiškas simbolis, išreiškiantis slaptą idėją?

A. Mickevičiaus skulptūroje buvo įkūnyti kai kurie susiję su minėtais to meto esistiniais tekstais bruožai. Labiausiai joje yra akcentuotas žvilgsnio motyvas. E. Mieželaičio esė poetas parimęs žvelgia į Kauno pilį ir regi Lietuvos karų su kryžiuočiais praeitį. Just. Marcinkevičius mato poetą Paryžiuje, parimusį ant rašomojo stalo, žvelgiantį į seną Vilniaus graviūrą ir tariantį pirmąsias „Pono Tado“ invokacijos eilutes. Skulptūros žvilgsnis, atrodo, visai identiškas: figūra žvelgia į Vilnių, savo jaunystės miestą, į jo istorinę praeitį (tokią paties G. Jokūbonio interpretaciją perpasakoja T. Sakalauskas). Kiekvieno atveju A. Mickevičiaus vizijos turinys – tautinė simbolika. Be to, visur matome figūros atramą (akmuo, stalas, kolona). Su Just. Marcinkevičiumi skulptūrą ypač sietų ir paties G. Jokūbonio žodžiai: „Siekiau, kad jis būtų susikaupęs, mąstantis, kontempliuojantis, šio kreiptųsi į mus pirmosiomis „Pono Tado“ eilutėmis“.

Taigi, susiduriame su tam tikru visur pateikiama šios figūros kanonu, simboline jos laikysena. Bet greta šios monumentalios laikysenos tiek esistiko, tiek G. Jokūbonio pasakymuose labai pabrėžiamas romantinės jaunystės akcentas. „Vilniuje jis (A. Mickevičius – M. K.) buvo jaunas. Suradęs savo poezijos Žemę. Trapus, glėžnas – kaip daigas, prasikaltantis į pasaulio šviesą. Kyla nauja, jauna idėja, dar pati savęs gerai nesuvokianti“ (T. Sakalauskas). G. Jokūbonio mintyse esama įdomaus prieštaravimo – A. Mickevičius kreipiasi tautinį jausmą žadinančiomis „Pono Tado“ eilutėmis, tačiau yra jaunystės Vilniuje metų. Bet atidžiau pažvelgus matyti, kad skulptūroje poetas iš tikrųjų nėra pavaizduotas jaunas. Kodėl G. Jokūbonis jaunystės motyvą taip pabrėžia? Ar tai neatlieka apsauginės funkcijos – A. Mickevičius Vilniuje buvęs dar nesuformavęs, politiškai dar „nekenksmingas“, tiesiog paprastas romantiškas svajotojas? Tačiau skulptūros analizė rodo visai priešingus dalykus. A. Mickevičiaus Vilniaus laikotarpio portretai į jį visai nepanašūs (palyginkime W. Wankowicz'aus 1821 m. piešinį ir G. Jokūbonio paminklą). Peržvelgus visus poeto atvaizdus tampa akivaizdu, kad skulptūros veidas kurtas pagal 1839–1842 m. portretus – tą liudija du dagerotipai. O tuo metu A. Mickevičius aktyviai veikė Paryžiaus politinėse sfere, dėstė antiimperines mintis savo paskaitose *College de France*, skelbė lenkų mesianizmo, A. Towianskio religinės sekto idėjas, rašė mistinę Lozanoz lyriką ir tapo prancūzų pripažintu visuomenės autoritetu, nekalbant apie vadovavimą lenkų politinėms akcijoms. J. Godebskio paminklas Varšuvoje 1898 m. buvo staty-

tas būtent politiniam lyderiui, tautiniam ideologui, ir naudotas kaip tik 1842 m. prototipu. Taigi G. Jokūbonio Mickevičius yra tik „tarsi“ jaunas: skulptūroje ir skulptoriaus žodžiuose ne laukiami atpažįstame Ezopo kalbos priemonės. Kas iš tiesų už jų slypi?

Grįžkime prie lietuvių figūros kanono analizės. Lengva nustatyti, kad jos prototipas – parimęs įkvėptasis – yra iš žinomo W. Wankowicz'iaus portreto „Mickevičius ant Ajudaho uolos“. Tai reginio, žvelgiančio poeto-vizionieriaus vaizdas. Tas žvilgsnis yra pranašiškas, nukreiptas ir į metafizinę erdvę. W. Wankowicz'ius varijuoja romantinių poeto-pranašo įvaizdį. H. Kunos skulptūroje, turėjusioje iškilni Vilniaus centre tarpukariu, A. Mickevičius irgi buvo vaizduojamas kaip antikinis pranašas (Teiresijas?), jo akys buvo išryškintos kone deformuojant, ekspresionistiškai. H. Kunos ir G. Jokūbonio sąsaja verta atsiminti: Jokūbonis ne tik norėjo įkomponuoti ankstesniojo paminklo bareljefus, bet ir partinių valdininkų išvis buvo apkaltintas jo kopijavimu. Vis dėlto turime pažymėti svarbų skirtumą – dabartinės skulptūros vokai nuleisti. Vėl panaši situacija: A. Mickevičius tik „tarsi“ žvelgia, jo figūra palinkusi tarsi to žvilgsnio kryptimi, tačiau iš tiesų jis užsimerkęs. Išties tai labiau vidinės vizijos ar kontempliacijos būseną. Ar atviras žvilgsnis turėtų politinę prasmę, kurią dera nuslėpti (plg. tautinį istorinį šio žvilgsnio turinį rašytojų esė)? Galima justis sunkiai nusakomą semantinę šios skulptūros įtampą – nuolat sakoma tarsi ne tai, kas iš tiesų vaizduojama. Šiuo požiūriu P. Deltuvos „Jaunystė“ yra visai nekomplektuota. Viena vertus, čia iš tiesų sutelktas dėmesys tik į romantinę jaunystės metaforą, kuri nekelia platesnių asociacijų. Figūros pobūdis „kanoniškas“ – parimęs dainius. Žvilgsnis nukreiptas aukštyn, tačiau figūros laikysena, rankų sunėrimas savaimė paneigia visokią metafizinę žvilgsnio krypties interpretaciją. Tai tikrai tik jauno dainiaus atvaizdas, jis laiko rankas kaip dainuodamas. Ši giesmė neatrodo turinti jokių kitų konotacijų, išskyrus romantines. Tai daugiau ar mažiau įprastų romantiško jausmo stereotipų įkūnijimas. Po šio palyginimo aiškiai matyti, kad G. Jokūbonio skulptūra turi ne tokią prasmę. A. Mickevičiaus rankos joje sudėtos kaip meldžiantis. Maldos išpuodį paryškina tarpas tarp rankų, kuris yra gotikinės arkos formos: tai aliuizija į skulptūros erdvės dominantę – Šv. Onos bažnyčią. Kairės rankos užlaizimas ar gal net gražumas taip pat suteikia religingumo atspalvį (A. Mickevičius „tarsi“ laiko apsiaustą, tačiau draperijos ir rankų ryšio surasti beveik neįmanoma). Žvelgiant į skulptūrą iš šono, jos siluetas sudaro pusę gotikinės arkos. Taip formuojamas bendras architektūrinės aplinkos ritmas, o tas ritmas – aukštyn kylantis gotikinis, religinis vektorius. Ar A. Mickevičiaus kontempliacija negalėtų būti religinė? Be abejo, labai neapibrėžtas lieka šios „tarsi“ maldos adresatas, bet 1984 metais tikrai nebuvo galima tikėtis konkretesnių nuorodų. Esama dar vieno fakto, sustiprinančio slaptą religinę skulptūros konotaciją – G. Jokūbonis nori į postamentą įmontuoti H. Kunos bareljefus, kuriuose nemaža krikščioniškos simbolikos – kryžiai, Kristaus figūra. Šis

sumanymas buvo uždraustas.

Mitiniui požiūriu kolona irgi yra labai reikšmingas simbolis. Tai pasaulio ašis, šventybės centras. G. Jokūbonis teigia, kad skulptūros sumanymas visų pirma ir kilo iš kolonos idėjos. A. Mickevičius vizijose sugrįžtas į jaunystės miestą, į Lietuvą, į savo vaizduotės centrą. Taigi jis sugrįžta prie kolonos – prie *sacrum* vertikalės. Kolona šioje skulptūroje atlieka ne dekoratyvinį (plg. P. Deltuvos modelį), o realų laikančios dalies vaidmenį – figūra visu savoriu, o ne kojomis remiasi į ją. Ji tarsi sutelkia visą mitinį turinį. G. Jokūbonis tarytum kuria visą erdvę organizuojant centrą. Tokį vaidmenį šiuolaikiniame mieste paprastai atlieka monumentas. Tai ne pastatas (katedra, pilis): monumentu gali būti šauningai įvaizdintas kultūros ar istorijos simbolis, miesto erdvę organizuojama šauningai. Nei 1979, nei 1984 metais Vilniuje nebuvo jokio tautinės prasmės monumento (Lukiškių aikštėje stovėjo paminklas Leninui). O G. Jokūbonis šioje erdvėje visų pirma kuria koloną – taigi šauningai organizuoja miesto centrą. Nereikia pamiršti, kad šis skulptorius apskritai buvo simbolinės Lietuvos erdvės organizatorius, statęs joje svarbiausius monumentus. Tad jeigu A. Mickevičiaus skulptūra buvo monumento steigimas, tada tikrai nėra prasmės kalbėti tik apie poetinį jo susimąstymo turinį. Anot skulptoriaus, poetas čia tariantis pirmąsias „Pono Tado“ eilutes. Tačiau toje invokacijoje po Lietuvos iškart kreipiamasi į Dievo Motiną – sovietiniais metais ši nacionalizmo įtvirtinta paralelė tikrai turėjo įtakos vaizduotei. Negalime atsakyti, ką išties kontempliuoja A. Mickevičius – Absoliutą ar Lietuvą, tačiau tautinėje ideologijoje Dievas ir Tėvynė yra savokos koreliatai.

Panagrinėkime erdvę, kurioje yra steigiamas monumentas, mitinis centras. Šiam sumanymui ji suskaidyta gana nepalankiai. Architektoniškai paminklas aplinkos struktūroje nedominuoja. Einant iš bet kurios pusės jo link, jis atsiveria paskutinis. Pirmą visuomet yra Šv. Onos bažnyčia ar Bernardinų bokštai. Skulptūros vertikales jau vien dydžiu negalima lyginti su Šv. Onos bažnyčios „vektoriais“. Be to, skulptūra neturi aukštesnio postamento, kuriamas jos artumo žiūrovui, vadinasi, labiau dekoratyvumo, o ne monumentalumo, – išpuodis. G. Jokūbonio Maironį Kaune supa žemi pastatai, ir jis yra centrinė figūra. A. Mickevičius iš bet kurios perspektyvos yra „šalia“ kitos erdvės dominantės. Skulptūros granito spalva gana tamsi, todėl ji gerokai susilieja su aplinkos fonu, o gotikos raubonis ją stelbia. Figūros žvilgsnis atsiremia į uždara kitoje gatvės pusėje esančio pastato sieną (Šv. Mykolo bažnyčios bokštai yra užstoti). Gal kiek ironiška, tačiau realiai A. Mickevičius iš tos vietos savo jaunystės gatvės tikrai nematytų, nors tai yra pagrindinė ir G. Jokūbonio, ir T. Sakalausko interpretacija. Tam skulptūrą reiktų „patraukti“ į tikrąjį erdvės centrą – Šv. Onos bažnyčios vietą. Tai ir yra šio kūrinio paradoksas: simbolinis centras steigiamas erdvėje, kurioje toks jau egzistuoja. Jokia *sacrum* vietos alternatyva mite negalima. Gal todėl A. Mickevičiaus kolona ir suskyla: iš šono matyti, kad figūros viršutinė dalis pasislinkusi Šv. Onos bažnyčios pusėn, tarytum veik-

tų tam tikra traukos jėga. Mitinė skulptūros ašis yra suskilusi ir išjudėjusi. Anot G. Jokūbonio, kolona simbolizuoja dvi atitrūkusias kultūras, paties poeto gyvenimo lūžį. Ji vos atlaiko simbolinio monumento steigimą. A. Mickevičiaus įvaizdžio neįsivaizduojama, prieštaringos, o dar ir slapstomos jo kultūrinės mitologijos Lietuvoje prasmės čia pasirodo vizualiai.

Ar A. Mickevičiaus paminklas visuomenėje realiai atliko tautinio monumento vaidmenį kuriuo nors metu? Gal tuomet, kai 1987 m. čia buvo surengtas pirmasis Molotovo-Ribbentropo pakto minėjimas, pirmieji Sąjūdžio mitingai? Tačiau ši

vaidmenį paminklas vaidino tik laikinai. Vargu ar dabar begalima akcentuoti jo, kaip miesto monumento, prasmę. Jis liudija A. Mickevičiaus sampratos sovietiniais metais komplikacijas. Tai nėra tik paminklas jaunam romantizmo poetui, jo reikšmė ne vien literatūrinė, kaip kadaise sakė pats skulptorius. Tačiau tos tautinės, religinės prasmės, kurios ir suteiktų monumentalumo, čia retušuojamos. Skulptūros analizė leidžia daryti netikėtą, nors kol kas, ir abstrakčią išvadą, kad sovietmečiu sukurtas ir pastatytas A. Mickevičiaus paminklas buvo susijęs su tuomet slėptu religiniu jausmu.

95-ąjį gimtadienį minintis Jonas Dainauskas pjausto sukaktuvinį tortą sausio 22 d. Chicago Jaunimo Centre įvykusiame jo pagerbime

Ed. Šulaičio nuotr.

Pagerbtas Jonas Dainauskas 95-jo gimtadienio proga

Edvardas Šulaitis

Chicagoje nuo 1961 metų gyvenantis, Kaune gimęs ir didžiumą savo jaunystės ten praleidęs Jonas Dainauskas savo 95-jo gimtadienio proga buvo pagerbtas sausio 22 d. Chicago Jaunimo Centro rūmuose įvykusiame renginyje.

Čia apie garbaus amžiaus sulaukęs ši didelį išsivijus lietuvių veikėją kalbėjo kitas kaunietis, dabar įsikūręs Chicago pabėgėlis – Vytenis Statkus, kuris nušvietė svarbesnius J. Dainausko gyvenimo faktus. Kalbėtojas, kuris asmeniškai yra bendravęs Lietuvoje su sukaktuviniu, pažvelgė į įspūdingą sukaktuvinio gyvenimo kelią ir kartu su juo pakeliavo ne vien tik po įvairius miestus tėvynėje, bet ir po to, kuomet karo banga juos privertė apleisti gimtinę.

V. Statkus pristatė sukaktuvininką kaip „vaikščiojančią enciklopediją“, o taip pat kaip istoriką, teisininką, dažną paskaitininką, bibliografą, mokytoją, spaudos darbuotoją, Lietuvių Skautų studentų draugovės steigėją, vienintelį likusį gyvą iš tų senų dienų (ne be reikalo paminėjimą Chicagoje surengė Akademinių skautų sąjūdis ir jo nariai). J. Dainauskas buvo pristatytas ir kaip aktyvus Lietuvos Šalių sąjungos narys (nuo 1922 m.), Klaipėdos sukilimo dalyvis 1923 metais.

Buvo primintas jo pasitraukimas iš Lietuvos. Pradžioje jį kalino naciai, o vėliau – sovietai, kada 1945 metais jis pateko į jų nelaisvę. Paminėjo, jog pabėgęs iš šios nelaisvės iki 1957 m. gyveno Lenkijoje, o tada išvyko į Paryžių, kur atsėdėjo studijoms bei žurnalistiniam darbui.

Atvykęs į Chicago, sukaktuvininkas įsijungė į lietuvišką veiklą, kurią jis vykdė atliekamu nuo tiesioginio darbo Chicago Tarptautinių santykių bibliotekoje laiku. Jo darbų buvo įvairių ir daug, tad kalbėtojas tik dalį jų savo kalboje išskaičiavo.

Taip pat jubiliatą sveikino jo buvęs mokinys Chicago Pedagoginiame institute – dr. Robertas Vitas, Lituanistikos Studijų ir Tyrimų centro direktorius dr. Jonas Račkauskas, Akademinių Skautų Sąjūdžio pirm. Rimas Griškelis. Akademikų skautų įsteigto „Vydūno“ fondo pirm. Vytautas Mikūnas taip pat sveikino jo vieną iš veikliausių narių – J. Dainauską, o šio fondo darbuotoja Jūratė Variakojienė jį perrišo lietuviška juosta. Be to, buvo perskaityti ir raštu gauti sveikinimo žodžiai.

Jaunieji skautai akademikai čia suvaidino vaizdelį, kuriame atvaizduotas (kiek humoristiškai) jubilato gyvenimo kelias ir nuveiktieji darbai.

Pabaigoje kalbėjo pats sukaktuvininkas, kuris ilgesniame žodyje irgi bandė išryškinti kai kurias savo ilgametės lietuviškos veiklos punktus. Jis taip pat pažymėjo, jog nesijaučia taip daug nusipelnęs, kaip kad kai kurie kalbėjusieji sakė. Būdamas kukliu žmogumi, jis nenorėjo sau prisiimti visų pagyros žodžių. Tačiau dar pažadėjo ir toliau darbuotis Lietuvos ir lietuvių labui kiek tik sveikata leis. O sukaktuvininko sveikata dar yra gana neblogo, tad, reikia manyti, dar ne vienus metus bus galima gėrėtis neišsiamiamu jubilato entuziazmu bei jo atliekamais darbais.

Sausio 21 d. vakare Jaunimo Centro kavinėje įvykusią pagerbimo programą rengėjų vardu pradėjo ASS Chicago sk. pirmininkė Virginija Mačiulienė, pasveikinusi gausiai susirinkusius akademikus skautus, filisterius ir kitus tautiečius, sukaktuvininko Jono Dainausko draugus, pažįstamus. Prie garbės stalo taip pat matėsi ir sukaktuvininko sūnus dr. Jonas Dainauskas ir iš Vilniaus trumpam į

(nukelta į 7 psl.)

- **Didžiausia pilis** (pagal plotą) yra Medininkų (Vilniaus raj.) pilis. Jos mūrai užima beveik 2 ha teritoriją, o su apsauginiais grioviais ir pylimais – 6,5 ha. Pilies sienos sudaro netaišingą keturkampį. Šiaurinė siena – 128,7 m, rytinė – 161,2 m, pietinė – 127,7 m, o vakarinė – 147,9 m ilgio. Medininkų pilies statybai sunaudota 18,5 tūkst. m³ akmenų.

- **Aukščiausia pilis** turi trijų aukštų, 25 m aukščio bokštą – donžoną. Tai Trakų salos pilis – vienintelė Lietuvos pilis saloje. Pradėta statyti XIV a. antroje pusėje. Priešpiliai baigti statyti LDK valdovo Vytauto XV a. pradžioje. Turi netaisyklingo plano kiemą, apjuostą 3,5 m storio, 7 m aukščio mūro siena su 5 bokštais ir kazematais. Užima visą Pilies salą – apie 1,8 ha ir yra per patrankos šūvį (per 0,5 km) nuo Pusiasalio pilies. Nuo XV a. vidurio ši pilis tapo Lietuvos valdovų rezidencija.

- **Mažiausia mūrinė pilis** yra Liškiavoje (Varėnos raj.). Ji pradėta statyti XV a. antroje pusėje, bet nebaigta. Iš mūro liekanų ir kalno aikštelės konfigūracijos spėjama, kad ji buvo numatyta su keturiais bokštais. Pilies kiemo plotas 1800 – 2500 m².

- **Didžiausios barikados** – apie 57 m ilgio, 3 – 4 m aukščio – iš tuščiavidurių 2,48 x 1,64 m gelžbetonio blokų, pripildytų grunto, buvo pastatytos 1991 m. sausio 14 d. prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų, siekiant apsiginti nuo SSRS ginkluotųjų pajėgų, neva vadovaujamų vadinamojo „Lietuvos nacionalinio gelbėjimo komiteto“, antpuolio.

Visą gynybinį kompleksą gatvėse ir kitose prieigose prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų ir Nepriklausomybės aikštės sudarė 17 įvairaus aukščio gelžbetonio blokų barikadų, keletas barikadų iš kitų statybinių medžiagų, apie 120 m ilgio, 4 m pločio ir 4 m gylio prieštankinis griovys su pylimu, sunkvežimiais, kranais, traktoriais, plentvoliais ir kitomis sunkiasvorėmis transporto priemonėmis užstatyti privažiavimai.

Pramonės statiniai

- **Seniausia veikianti įmonė** – Šiaulių alaus darykla „Gubernija“. Rašytiniuose šaltiniuose ji pirmą kartą paminėta karališkosios ekonomijos inventoriaus sąrašuose 1786 m., kur parašyta, kad įmonės ažuoliniai pamatai yra papuvę ir juos reikia remontuoti. Manoma, jog įmonė pastatyta apie 1665 – 1675 m.

Ryšių statiniai

- **Aukščiausias statinys** – 326,47 m aukščio Vilniaus televizijos bokštas. Gelžbetoninės bokšto dalies skersmuo apačioje – 15 m, viršuje – 8 m. 190 m aukštyje yra 32 m skersmens praplatėjimas. Čia įsikūrusios technologinės tarnybos, yra baras su galinčiomis suktis apie bokšto ašį grindimis. Virš bokšto gelžbetoninės dalies yra smailėjanti 136 m metalinė antena. Televizijos bokštas pastatytas 1980 m. (tuo metu pagal aukštį jis buvo šeštas pasaulyje) pagal architekto Vladimiro Obydovo, inžinierių Davido Basiladzės ir Davido Dortmano projektą. Vilniaus inžinerinio statybos instituto mokslininkų apskaičiavimais, šis bokštas stovės 700 m.

Tautinė kultūra globalizmo maltuvėje?

Vilius Braženas

Po Molotovo-Ribentropo pakto, po Jaltos ir kitų nusikaltimų prieš tautas ir žmoniją apskritai, niekas neturėtų abejoti, kad pasaulinė politika vienaip ar kitaip liečia ir Lietuvos likimą. Tad, ypač po sovietinio tautų sulydymo eksperimento, turėtume pamąstyti, kas liktų iš mūsų tautinės kultūros, jei pasaulyje įsigaliotų globalinė tautų maltuvė – globalizmas.

Kai okupaciniais metais Lietuvoje tauta priešinosi susovietinimui, išeivijoje atsidūrusi tautos dalis sielėjosi lietuviybės išlaikymu. Dabar gi iš po sovietinio internacionalizmo rusiškoje formoje atsigaunanti tauta stovi prieš pavojų atsidurti globalinėje mišrainėje, vakarietiškoje katilė.

Lietuvoje galima pastebėti pavojaus ženklų. Kosmopolitais apsišaukę tautos atplaišos skverbiasi į tautos kultūrinius vedlius.

Globalistų šturmuose, kaip Henry Kissinger, Strob Talbott bei Zbigniew Brzezinski draugyste besigirias tautofobas, tautinių valstybių priešas, "filantropas" George Soros savo tikslams samdo tautos inteligentijos smegenis, kai tauta bando nusikratyti sovietinio antitautinio globalizmo įtakos ir atgauti pilną tautinę sąmonę. (Čekijos vyriausybė iš Prahos išprašė G. Soros universitetą, kadangi jis "... supirkinėjo čekų intelektualus".)

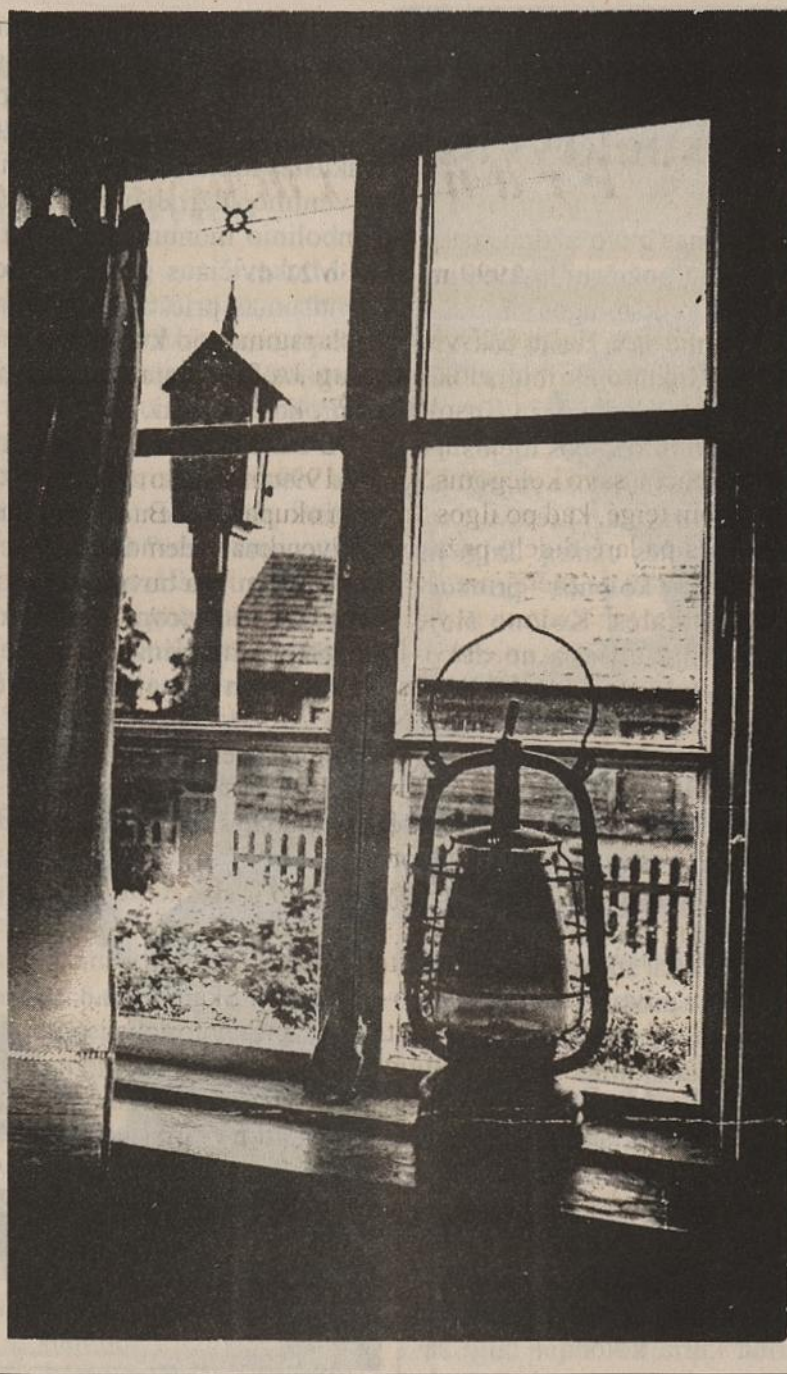
Lietuvos prezidento patarėjui pavaduoti iš JAV iššaukiamas santarietis profesorius, prieš kelėtą metų dalyvavęs JAV globalistų Council of Foreign Relations (CFR) suruoštame simpoziume Naujai Pasaulio Santvarkai propaguoti. Per NPS numatoma sulydyti pasaulio tautas į vieną pasaulinę "tautą".

G. Soros (CFR nario) pinigais išleidžiama globalistų samdinio Z. Brzezinskio (CFR nario) knyga lietuvių kalba. Autorius ("Zbigie") apdovanojamas ordiniais bei garbės doktoratais, ir ko ne iki Vytauto Didžiojo

lygio iškeliamas kaip lietuvių tautos iš vergijos gelbėtojas ir "individo" laisvės gynėjas, nors jis yra suorganizavęs kito globalisto, bilionieriaus David Rockefellerio (CFR) pavedimu, Trilateral Commission (Trikraštė Komisija, iš Japonijos, Europos ir Š. Amerikos globalistų elito) centralizuotam tautų ir individų suniveliavimui.

Jungtinių Tautų padalinys UNESCO yra įkėlęs koją į Vilniaus senamiestį, uždėdamas tarptautinio paveldo antspaudą ant tautinio paveldo. Neseniai spaudoje pasirodė žinia, jog Vytauto Didžiojo Universitete atidaryta "UNESCO Katedra". UNESCO yra JTO agentūra, kuri savo literatūroje skelbė, kad Baltijos kraštai "savanoriškai įstojo į SSSR". Kai UNESCO raudonoji vadovybė sudarė projektą pasaulinei diktatūrinei spaudos kontrolei, apribojant žurnalizmo praktiką tik turintiems UNESCO leidimą, valdant Prez. Reaganui, JAV išstojo iš UNESCO. Amerikos patriotai sustabdė "vaikų pagalbai" klastingos UNICEF agentūros kalėdinių kortelių platinimą net pašto įstaigose. Dabar tenka stebėtis kalėdiniais sveikinimais iš Lietuvos, naudojant ateistinės JTO agentūros UNICEF korteles. Lyg savų krikščioniškų, menininkų neturėtume. Lietuviams įsidėmėtina, kad JTO net nepripažino gavusi virš 17,000 parašų peticijoje iš okupuotos Lietuvos, prašant užtarimo prieš sovietinį religijos persekiojimą.

Laimei, Lietuvoje yra reiškinių, jog "rinkos šeimininkų" bei globalinių finansierių kišimasis į krašto politiką nepraeina nepastebėtas. Tačiau gerokai stebina reiškiniai, jog išeivijos inteligentijoje esama nuomonių, kad globalizmas kokių tai būdu būtų naudingas Lietuvai ir jog jis yra "neišvengiamas". Tai primena ne taip seniai daug kur vyravusią nuomonę, jog Sovietų imperija yra nesugriauinama ir jos plėtimasis pasaulyje – nesustabdomas. Tikrumoje "glo-

Pro Maironio tėviškės langą

A. Žižiūno nuotr.

balizmas" stovi ant labai dirbtinų pamatų. Amerikoje, iš kur jis šiuo metu propaguojamas, jis susiduria su stipriu amerikiečių pasipriešinimu, ypač JAV suvereniteto klausimu. Tad Amerikos lietuviai, ypač kultūrininkai, turėtų prisidėti prie JAV antiglobalistinio sąjūdžio, tuo užtikrinant, kad lietuviška kultūra nebus sumalta į globalinę "kultūrą" globalinėje maltuvėje.

Padovanokite "Darbininko"

prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga!

Prenumerata metams - tik \$30.

SCHUYLER SAVINGS BANK Mes siūlome:

- *Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
 - *IRA sąskaitas
 - *Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
 - *Tiesioginių pinigų deponavimą
 - *Namų paskolas *Automobilių paskolas
 - *Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas
 - *Namų (Home Equity) paskolas
- Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001
arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

Pigios kelionės į Pabaltį 1998-99
per UNIONTOURS

VILNIUS

6 naktys/ 7 dienos

tiktai \$660 asmeniui

dvigubame kambaryje

Nuo ketvirtadienio iki trečiadienio. Į kainą įeina:

FINNAIR skrydis ten ir atgal

5 naktys viešbutyje "Šarūnas"

taip pat mokesčiai ir pusrėčiai kasdien.

Skambinkite UNIONTOURS

sūžinti apie kitokias keliones į Pabaltį.

Mūsų ekspertai parūpins Jums pigiausias skrydžius, prielaimom kainom geriausius viešbučius ir vietines

ekskursijas po Lietuvą.

212 683-9500 arba 800 451-9511

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue

New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com

On the net: www.uniontours.com

Maskvos mero Jurijaus Lužkovo nuomone, Rusijai būtina sušaukti Konstitucinį susirinkimą, kuris nagrinėtų laipsniško RF Konstitucijos keitimo klausimus. Tokiu atveju būtų galima išvengti chaotiško Konstitucijos kaitaliojimo. J. Lužkovo nuomone, nėra būtinybės keisti pačią Konstituciją. Užtektų priimti tik tam tikrus konstitucinius įstatymus, praplečiančius šalies konstitucinę sistemą.

Reikalingos vaikų auklės, namų tvarkytojos darbai amerikiečių šeimose. Suteikiamas atskiras kambarys, vonia ir pilnas išlaikymas. Atlyginimas 300 - 450 dol. per savaitę su dviem laisvomis dienomis. Kreiptis International Consultation, 368 Broadway, Suite 206, New York, NY, 10013, tel: (212) 766-1168. (sk.).

SKRYDŽIAI į VILNIŲ \$375 plus mokesčiai

Finnair linija

New York - Vilnius - New York

- Išvykti ketvirtadieniais, grįžti trečiadieniais
- Paskutinė grįžimo data - kovo 31 d.
- Nuolaidos iš visų JAV miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161

1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vydistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR
MARCH 1999

March 2	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5
March 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 5	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 6	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 8	Whiting, NJ	1-2 pm
March 15	Putnam, CT	1-2 pm
March 16	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 30	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$375 r.t.

One way to Vilnius \$250

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTE
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

FEBRUARY PICKUPS FOR
EASTER CONTAINER TO LITHUANIA

Feb. 26	Binghamton, NY	9 - 10:30 am
Feb. 26	Scranton, PA	12 - 2 pm
Feb. 26	Frackville, PA	5 - 6 pm
Feb. 27	Philadelphia, PA	9:30 - 11:30 am
Feb. 27	Brooklyn, NY	2 - 5 pm
Feb. 27	Bridgeport, CT	7:30 - 8:30 pm

EASTER CONTAINER LEAVES FOR LITHUANIA
ON MARCH 2

Pagerbtas Jonas Dainauskas 95-jo gimtadienio proga

(atkelta iš 5 psl.)

Chicago atvykęs jubilato brolio Prano sūnus dr. Vitalis, kuris yra ekonomijos mokslų specialistas, anksčiau dirbęs Vilniaus universitete.

Visai pagerbimo programai vadovavo Jonas Variakojis ir Žukaustaitė. Gerai, kad rengėjai apsiėjo be ilgų kalbų, kas panašiuose renginiuose dažniausiai būna, tad vakaronė neprailgo. Pabaigoje dar buvo proga pasivaišinti, pasikalbėti, pabendrauti savųjų tarpe, pasikalbėti su jubilatu.

Šio pagerbimo programos rengime daug prisidėjo Danguolė Bielskienė, Danguolė Kviklytė, Rita Likanderytė ir kt. Reikia pažymėti, kad rengėjai savo darbą atliko gana gerai.

-o-

Jonas Dainauskas yra gimęs 1904 m. sausio 21 d. Kaune, kur mokėsi "Saulės" ir "Aušros" gimnazijose. Nuo 1924 m. Kaune studijavo statybą ir architektūrą, o 1929 metais perėjo į Teisių fakultetą. Teisininko diplomą jis gavo 1933 metais. 1927-1940 metų laikotarpyje

dirbo Lietuvos Vidaus reikalų ministerijoje. 1937-1939 metais dėstė Aukštesniojoje Policijos mokykloje, o 1941-1944 metais buvo suaugusiųjų gimnazijos mokytojas ir advokatas.

Taip pat šaudymo sporto entuziastas; dalyvavo pasaulio šaudymo pirmenybėse 1937 m. Helsinkyje, kur buvo nuykęs su Lietuvos komanda. Priklausė Lietuvos šaudymo sąjungos centro valdybai. Dar ir dabar turi Helsinkyje įvykusių šaudymo varžybų stambios apimties programinį leidinį, kuriame 4 puslapiai yra pašvęsta ir lietuviams; čia įdėta ir J. Dainausko nuotrauka.

Artėjant frontui į Lietuvą, buvo jis paimtas į vokiečių kariuomenės pagalbinį dalinius. 1945 m. ties Poznane pateko į sovietų nelaisvę ir buvo kalintas. Iš nelaisvės pabėgo ir iki 1957 m. gyveno Lenkijoje. Tada atvyko Paryžium, kur laukė įvažiavimo vizos Amerikon pas Chicagoje gyvenančią savo šeimą. 1961 m. atvykus į Chicago prasidėjo naujas jo kūrybinis etapas, kuris tęsiasi iki šių dienų.

Buvusi chigagietė veikėja Dalia Bobelienė, dabar gyvenanti Lietuvoje, trumpam buvo vėl atvykusi į Chigagą. Ji Ed. Šulaičio nuotraukoje matoma besikalbanti su visuomenininku Stasiu Baru

BALFo vajas Bostone

Balfas yra seniausia lietuvių savitarpinės šalpos organizacija Amerikoje, šelpusi 2-ojo pasaulinio karo metu iš Lietuvos pasitraukusius į Vokietiją, tremtinius Sibire, Suvalkų krašto varguolius ir visur esančius lietuvius, kuriems pagalba buvo reikalinga. Lietuvai atstačius nepriklausomybę ir atsivėrus geležinei uždangai, pasimatė, kiek daug vargo ten paliko sovietinė 50 metų okupacija. Todėl dabar Balfas šalpa daugiau nukreipta į Lietuvą, nes ten pagalba yra reikalingiausia. Šalpa yra įvairiopa: daiktinė (rūbai, avalynė bei medicininiai reikmenys) ir piniginė. Ji skirstoma per Politinių kalinių ir tremtinių bendriją ir Balfą įgaliotinius, kad tektų tik būtinai jos reikalingiems.

Šelpiamos beturtės šeimos su vaikais (ypač kaimuose), nepajėgūs seneliai, Sibiro tremtiniai ir našlaičiai bei vaikai su negaliomis. Piniginė parama daugiausia skiriama varguolių viešosioms valgykloms Vilniuje (Betanijos) ir kitose vietovėse, Vilniaus krašto ir Lietuvos paribių vargingoms lietuviškomis mokykloms ir vaikų namams. Čia sunku ir išvardinti, kokia plati yra Balfas šalpos apimtis.

Balfas 17-tas skyrius Bostone kas metai vykdo aukų rinkimo vąj. Išsiunčia Bostono ir apylinkių lietuviams virš 300 laiškų, o atsakymų su auka gauna

tik 70-80. Taigi, virš 200 laiškų gavusiųjų neparemia sunkaus Balfas darbo net ir maža auka, kad būtų galima sušelpiti vargančius tėvynėje.

Kad ir mažas atsiliepiantį aukotojų skaičius, Bostono skyrius kas metai į Balfą Centrą pasiunčia apie 2,000 dolerių. Praėjusių, 1998 metų vąjus buvo dar sėkmingesnis ir Centrai pasiūta 2,400 dolerių. Kad Bostono, Cape Cod ir apylinkių aukotojai ir visuomenė žinotų kaip skyrus surinktos aukos panaudojamos, toliau pateikiama 1998 m. vąjus piniginė apyskaita.

Kasa vąjus pradžioje - \$495
Gautos aukos - \$2,480
Indėlių palūkanos - \$31
Iš viso išteklų - \$3,005
Išmokėjimai:
Išlaidos (laiškai, vokai, pašto ženklai) - \$163
Pasiūta Centrai - \$2,400 - 2,563
Kasa vąjus pabaigoje \$443

Buvo išsiūta 312 laiškų, o gauta atsakymų su aukomis tik 78. Neįteiktų laiškų paštas negrąžino, visi juos gavo, o tik vos ketvirtadalis teatsakė.

Nežiūrint tokio abejingumo, Balfas skyrius vėl skelbia 1999 metų vąj ir tikisi, kad ir anksčiau neaukoję šiais metais persigalvos ir nors maža auka padės Balfui tęsti sunkų šalpos darbą, kuris taip reikalingas tėvynai Lietuvai. A. J.

Amerikos Baltų Laisvės Lygos Pranešimas

1999 m. sausio 21 d.

Amerikos Baltų Laisvės Lygos raginamas ir prašomas, sen. Richard Durbin sutiko pateikti JAV Senate rezoliuciją "Senate Concurrent Resolution 2", kad Lietuva, Latvija ir Estija būtų pakviestos tapti NATO narėmis. Pristatydamos rezoliuciją savo kolegoms Senate 1999 m. sausio 20 d., Sen. Durbin teigė, kad po ilgos Sovietų okupacijos, Baltijos valstybės padarė didelę pažangą įgyvendinant demokratiją ir laisvos rinkos plėtojimą. Jis pabrėžė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos saugumas yra svarbus visos Europos saugumui. Papasakojęs apie savo lietuvišką kilmę bei apsilankymus ne tik Lietuvoje, bet ir Estijoje bei Latvijoje, jis pabrėžė, kad šios valstybės turi būti NATO narėmis, nes yra įvykdę visus su tuo susijusius reikalavimus. "Senate Concurrent Resolution 2" nurodo Lietuvos, Latvijos ir Estijos rimtą pasirošimą būti NATO narėmis. Dabar ši rezoliucija yra Senato Užsienio Reikalų Komitete.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga prašo ir skatina visus, kuriems rūpi Lietuvos likimas, susisiekti su savo Senatoriais, ypač Užsienio Reikalų Komiteto nariais, ir raginti juos tapti S. CON RES. 2 rėmėjais (co-sponsors). Skambinkite 202-224-3121 ir prašykite sujungti su savo Senatoriaus įstaiga.

Jeigu pageidaujate daugiau informacijos ar pagalbos, kreipkitės į Angelę Nelsienę, tel. 714-526-3648, fax 714-680-3269, e-mail: nelsas@worldnet.att.net arba į bet kurį ABLL direktorių(-ę).

Panašaus teksto rezoliuciją vasario mėn. pateiks JAV Atstovų Rūmuose kong. John Shimkus, Baltic Caucus ko-pirmininkas.

Kaziuko mugė

Ir šiemet Hartfordo lietuviška skautija rengia Kaziuko mugę. Kovo 7 d. tuoj po 9-tos val. Šv. Mišių Švč. Trejybės parapijos salėje, 53 Capitol Ave., prasidės taip laukiama mugė. Čia bus visko: iš toliau ir iš arčiau atvažiavusieji atveš gintaro, įvairiausių raštus išdrožtų dėžučių, kimštų lėlių, medžio drožinių, marškinėlių, puikiausių audinių iš Lietuvos. Bus

atskiras stalas lietuviškų ir apie Lietuvą knygų, atvirukų ir suvenyrų. Šiemet ypač turtingas skaučių stalas, loterija ir meniški šiaudo paveikslai. Visą apžiūrėjus ir apsipirkus, 11 val. - lietuviški šeiminkinių gaminti pietūs: namų gamybos dešros, kopūstai, kugelis. Kava ir pyragai visą laiką. Atvykę nesigailėsite, nenuobodžiausite. J.B.

Žinios iš pietryčių Floridos

(atkelta iš 4 psl.)

dažnai dalyvauja lietuviai, gyvenantieji kaimyninėse apskrityse ar toliau. Dažnai susilaukiame svečių ir iš Lietuvos, kurie susirinkusiems pristatyti gauna progą ir plačiau papasakoti apie dabartinę Lietuvos gyvenimą.

Reikia taip pat paminėti, kad apylinkės valdyba lietuvių informacijai nuo 1985 m. leidžia "Floridos Paatlančio Lietuvių Biuletėnį", kuris pakeitė nuo 1977 m. leistą Jono Daugėlos ir Stasio Balčiūno biuletėnį "Floridos Rytinio Pakraščio Lietuvių Žinios". Dabartinį biuletėnį nuo pat pradžios redaguoja žurn. Vincas Šalčiūnas, gyvenąs Port St. Lucie mieste gretimioje Martin County, bet priklausąs šiai apylinkei. Biuletėnis yra pilnas informacijos ir apie kitus lietuvių telkinius bei jų veiklą Floridos rytiniame pakrastyje, kaip Miami, Pampano Beach, Vera Beach, Daytona Beach ir net apie Šiaurės Floridoje Sunny Hills. Biuletėnis išeina kas mėnesį, ir iki šiol jau išleista 177 numeriai.

Prie apylinkės kultūrinės veiklos išplėtimo daug prisideda ir Irenos Manomaitienės vadovaujamas "Dainos" mišrus choras. Šalia giedojimo per pamaldas bažnyčioje, jis visad dalyvauja apylinkės rengimuose minėjimuose bei kituose renginiuose, atlikdamas jų programos meninę dalį. Choras taip pat suranda laiko su koncertais aplankyti ir kitas LB apylinkes.

Šios Palm Beach LB apylinkės ribose veikia ir kelios kitos organizacijos. Labai veiklus yra BALFo 141 skyrius, kuriam vadovauja Jonas Mildažis. Prieškariniai imigrantai su šeimomis

aktyviai veikia Lietuvos Vyčių 153 kuopoje, kuriai vadovauja muz. Liudas Stukas. Vietos moterys yra įsteigusios Lietuvos Dukterų sąjungos skyrių dėl paramos daugiavaikėms šeimoms, našlaičiams ir pagalbos reikalingiems Lietuvoje, ir jam vadovauja Dalia Augūnienė. Lake Worth mieste yra įkurtas ir Lietuvių Kultūros muziejus, kurį, dail. Rimigalei Zotovienei vadovaujant, tvarko komitetas, susidedąs iš Elenos Domijonaitienės, Povilo Manomaičio, Vinco Šalčiūno, dr. Jono Šalnos ir Jono Štaro. Seniau, dar prieš Bendruomenės apylinkės įkūrimą, veikė ir Lietuvių Pensininkų klubas. Dabar jis jau neveikia.

Įkūrus LB apylinkę, buvo susirūpinta ir lietuvių dvasiniu aptarnavimu. Tais pačiais metais Aldonos ir Vytauto Biliūnų pastangomis buvo gauta St. Paul of the Cross bažnyčia, North Palm Beach mieste, aukoti šv. Mišias lietuviškai. Pirmąsias šv. Mišias aukojo kun. Albinas Bielskus 1975 m. spalio 4 d. Jam mirus, kurį laiką jį pakeitė kun. Andrius Senkus ir po jo netrukus pamaldas ir visus reikalus tvarkyti perėmė Singer Island įsikūręs kun. Vytautas Pikturna. Jis čia išbuvo net virš 12 metų. Pernai pavasarį dėl ligos ir po kelių sunkių operacijų buvo priverstas atsisveikinti su floridiečiais ir persikelti į Connecticut valstijoje esančius vysk. Matulaičio globos namus.

Daug pastangų buvo įdėta iki buvo surastas kitas dvasios vadas šiai apylinkei. Juo tapo kun. Antanas Čepanis, Amerikoje gimęs, chigagietis, po klebonavimo Floridoje išėjęs į pensiją ir įsikūręs Boca Raton mieste.

(tęsinys kitame numeryje)

Kvietimas

Amerikos Baltų Laisvės Lygos metinis Žymenų vakaras – banketas įvyks 1999 m. kovo mėn. 20 d., 6:00 val. po pietų Latvių Salėje, 1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA.

Garbės svečias ir prelegentas bus kong. John Shimkus, kuris yra Baltic Caucus Komiteto ko-pirmininkas JAV Atstovų Rūmuose. Taip pat pakviestas šio komiteto ko-pirmininkas kong. Dennis Kucinich ir senatorius Mitch McConnell. Kongr. Kucinich pranešė, kad dalyvaus.

Pabendraavimas 6:00 val. vakaro, o vakarienė ir meninė programa 7:00 val. Įėjimo auka - \$35.00 asmeniui, studentams \$25.00.

Stalus ar vietas rezervuokite: dr. Ansis Blakis, 310- 478-7007, Angelė Nelsienė, 714- 526-3648, Heino Nurmberg, 147-835-6676.

Rezervacijos turi būti užmokėtos iki kovo 15 d. Siunčiant čekius rašykite: B.A.F.L., P. O. Box 29657, Los Angeles, CA 90029.

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti, pagerbti lietuvių kilmės Kongreso narį ir Baltic Caucus ko-pirmininką John Shimkus ir tuo paremti Amerikos Baltų Laisvės Lygos svarbius politinius darbus už Lietuvos interesus Washingtone.

Vilniaus Rasų kapinės žiemą

V. Kapočiaus nuotr.

Naujo tūkstantmečio laikas

Žymių Lietuvos sostinės visuomenės ir verslo veikėjų įkurtas Vilniaus klubas žada įgyvendinti mero Rolando Pakso idėją pastatyti bokštą prie miesto Rotušės. Klubas pasitarime buvo nutarta įkurti specialų fondą tokiai statybai remti. Visi prie šio projekto prisidėsiantys asmenys bus įamžinti bokšte – kaip, bus nuspręsta vėliau.

Planuojama, kad bokštas miesto laikrodžiu, statula bei apžvalgos aikšte pirmuosius laikuotų pakvies paskutinįjį kitų metų dieną.

Savivaldybės mero patarėja ryšiams su visuomene Dalia Kutraitė sakė, kad būtent tą dieną prieš 200 metų buvo planuo-

ta šalia Rotušės pastatyti žymaus lietuvių architekto Lauryno Stukos-Gucevičiaus varpinės formos bokštą. Po dviejų šimtmečių architekto sumanyta įgyvendins dabartiniai sostinės vadovai. Naujasis bokštas bus pirmasis statinys, kuriame numatyta įrengti liftą neigaliesiems. LŽ

MIRTIES METINĖS
Pirma sukaktis

A. + A.
VLADĖ KASELIENĖ

1999 m. vasario 22 d. suėjo vieneri metai, kai negailėtinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Mamytę, Močiutę ir Uošvę.

Vėlionė gimė Lietuvoje, 68 metus išgyveno Chicagoje. Palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicago, Illinois, tarp savo mylimųjų - vyro Povilo ir sūnaus Alberto. Ji visada pasiliks mūsų mintyse ir maldose. Tegul ilsisi Amžinoje Ramybėje.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos Chicagoje, Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, šeštadienį, vasario 27 d., 4:30 val. vak. Taip pat mišios buvo aukojamos švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje Newark, New Jersey, vasario 7 d.; kitos mišios buvo aukojamos vasario 22 d., 9 val. ryto Watchung, NJ, šv. Marijos bažnyčioje. Šv. Mišios taip pat buvo aukojamos Lietuvoje - Vilniuje ir Ukmergėje, vasario 22 d.

Kviečiame artimuosius ir pažįstamus prisiminti mūsų mylimą Mamytę, Močiutę ir Uošvę a. a. VLADĖ KASELIENĖ, dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už jos sielą.

Dukra Loreta Stukienė, sūnus Povilas, marti Dianelle, anūkai Dr. Gregorius ir Erikas Kaseliai, marti Anna Marie Kaselienė, anūkė Georgianna Macke, jos vyras Kenneth, ir proanūkė Elizabeth Macke

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų, įvyks sekmadienį, š. m. **kovo 7 d.** Kultūros Židinyje. Prasidės 12.00 val. Mišiomis. Atidarymas tuojau po Mišių. Skanūs pietūs, atgaiva, vyr. skaučių kavinė, žaidimai, apsipirkimas, loterija, vaizdajuostės. Margučių marginimo ir šiaudinukų gaminimo demonstracijos. Norintys užsisakyti stalus prekiavimui arba įteikti savo prekes pardavimui židinietėms skambina: Aldonai Katinienei (718) 846-1210 arba Lilei Mišukienei (516) 681-6172. Žiūr. skelbimą.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Mišios lietuvių kalba yra aukojamos **kiekvieną sekmadienį 11:15 val. ryto** ir pirmadieniais 7:30 val. ryto.

Lietuvos vyčių 110 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks vasario 28 d., sekmadienį, tuojau po 11:15 val. mišių parapijos salėje.

Prel. James McMahon aukos 12 val. mišias kovo 2, 3 ir 4 d. ir pasakys gavėnios susikauptimui pritaikytus pamokslus.

Plešikas vienuolyne

Vasario 15 d., apie 3 val. popiet vyskupas P. Baltakis, išgirdęs vienuolyno skambutį, įleido gražiai apsivilkusį juodaodį, kuris prašė pagalbos, nes sustojęs jo automobilis. Iš pradžių vyskupas nusivedė svečią į virtuvę ir pavaišino kava ir sausainiais. Svečias paprašė pinigų ir gavo 12 dol. Po valandos sugrįžo ir paprašė dar 80 dol., nes reikia naujo alternatoriaus. Gavęs iš vyskupo 60 dol., 6 val. vak. sugrįžo dar trečią kartą. Tada vyskupas, pasikvietęs į pagalbą Tėv. Pranciškų Giedgaudą ir Br. Pranciškų Maluką, pravėrė duris, bet tas pats juodaodis įsiveržė į vidų ir prasidėjo muštynės, nes jis užpuolė vyskupą, norėdamas išplėsti iš kišenės piniginę. Nors kiti du vienuoliai šoko ginti, bet užpuolikas išplėšė vyskupo keldrų kišenę ir, vietoj piniginės, pasigriebęs virtinėle raktų, pabėgo. Policija apklausinėjo vyskupą ir kitus vienuolius, bet išbrovėlio kol kas nesusėmė. Ir durų, ir automobilio raktus teko pakeisti. Įvykį aprašė *New York Post* vasario 17 d. laidoje. Televizijos 5 ir 11 kanalai padarė pasikalbėjimus su vyskupu P. Baltakiu ir juos rodė vasario 16 d. 10 val. vak. žinių laidoje.

Prieš dvejus metus - 1997 m. balandžio mėn. kitas išbrovėlis išdaužė langą, ilindo į vienuolyną ir norėjo apvogti, bet užkluptas Tėv. P. Giedgaudo, sužalojo šiam pakaušį, o koplyčioje sudaužė vitražus. Šį kartą baigėsi laimingiau: lengvai buvo sužeistas Brolis Pranciškus, o vyskupui tik sulaužyti akiniai ir suplėšytos kelnės.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, vasario 23 - 24 d. dalyvaavo pranciškonų vadovybės metiniuose posėdžiuose Kennebunkport, ME. Kovo 1 d. išvyksta į Florida, kur Atlanto pakraščio lietuviams praves rekolekcijas. I New Yorką grįžta kovo 30 d.

A. a. Stanislovas Kavaliauskaitės - Šlapelienės atminimui jos duktė **Aldona Dowski**, Portsmouth, RI, paaukojo Pranciškonų labdaros valgyklai Kretingoje 1,000 dol. Labdaros valgyklos vadovybė ir pranciškonai nuoširdžiai dėkoja geradariui už paramą.

Biblijos - Šventojo Rašto (naujai išleisto vienoje knygoje) **sutiktuves** rengia Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa **kovo .28 d.**, Verbų sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje tuojau po 11 val. sumos. Numatyta trumpa akademija, vaišės. Bus galima išgyti ir Šventąjį Raštą.

Apreiškimo par. žinios

REKOLEKCIJOS IR PIETŲ

Kauno seminarijos rektorius **vysk. R. Norvila** praves rekolekcijas mūsų parapijoje (kampas No. 5th St. ir Havemeyer St., Brooklyn, NY) sekančia tvarka: penktadienį, **vasario 26 d., 7:30 val.** vakare; šeštadienį, **vasario 27 d. 4 val.** popiet. Sekmadienį, **vasario 28 d. 11 val. r.** mišios. Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti rekolekciuose.

Vasario 28 d., po mišių, **12:30 val.** bažnyčios salėje bus **rekolekčių užbaigimo pietūs**. Įėjimas su bilietais; 15 dol. suaugusiems, 5 dol. vaikams. Bilietus reikia įsigyti iš anksto arba užsisakyti pas Pranę Ažuoliene, tel.: (718) 296-1205.

Algirdas Landsbergis, profesorius, prozininkas ir dramaturgas, Vasario 16-osios - Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga, už pastangas garsinant Lietuvos vardą pasaulyje, apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu. Dekretą pasirašė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Newyorkietį prof. Algirdą Landsbergį apdovanojimui pristatė kultūros ministras Saulius Šaltenis. Šis pranešimas gautas iš Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato New Yorke.

Reikalinga moteris prižiūrėti vaikus ir namą. Ieškau sąžiningos, tvarkingos auklės nuo 30 iki 50 metų, kuri mylėtų vaikus ir nerūkytų. Turi gyventi šeimoje (netoli Albany). Skambinti 1-518-372-6529. (sk.)

BALF'as dėkoja

New Yorko BALFo skyrius nuoširdžiai dėkoja visiems, aukojusiems 1998 metais.

350 dol. gavome iš Henry ir Elenos Andruškų.

200 dol. - aukojo Pakulis Eugenija.

Po 100 dol.: Banaitis D., Dr. Bilėnas J. D., Bražėnas N. V., Būdzeika G., Dr. Dičpinigaitis J. I., Dudėnas V. E., Ilgutis A. R., Jankauskas M., Jatulis M. L., Karmazinas S. V., Katinas V. A., Kazickas J., Laukys D. E., Milukas V. L., Paulius V. B., Pintch A. K., Shalins M., Vedeckas, A. R., Žumbakis, V. A., dar vienas aukotojas, kurio pavardė pasimetė.

80 dol.: Anonīs V. D.

60 dol.: Dr. Šlepetytė A.

Po 50 dol.: Balsys A. R., Birutis S., Česnavičius A. R., Čižauskas, A., Dičpinigaitis Z., Dr. Dimienė S., Dr. Dunajewski A., Giedraitis J. L., Graudis A. R., Jankauskas A. V., Jankauskas Z., Jurgėla A. R., Kilius V. I., Liepinaitis A., Lileika L. A., Lingis A. C., Maželis V., Kun. Pakalniškis J., Palys P. M., Penikas G., Raulinaitis Z. M., kun. Rubšys A., Dr. Šimaitienė K., Šimukonis G., Vaikutis V. S.

Po 40 dol.: Barauskas Ona, Mažeika A., Rajackas G., Risavy A., Valaitis J. M.,

Po 30 dol.: Jursys Ž. Z., Klosis M., Minkūnas E., Petraitis P. A., Pumputis A. J., Stankūnas J. G.

Po 25 dol.: Adams A. W.,

Barnet E. W., Butkus K. S., Gedminas V. G., Ercius G. M., Janiūnas J. H., Jasėnas M., Juosis J., Miknius A., Mitinas K., Norvila K. J., kun. Raila S., Ruzgas A., Dr. Saldaitis R., Amb. Simutis A. J., N.Y. Šaulių kuopa, Vainius K. E., Vakselis A. I., Vazbys J. R.

Po 20 dol.: Burdulis J., Dubauskas P., Gudelis L., Jankauskaitė L., Leonas G. A., Lukoševičius A. B., Matulaitis, J., Ūzas, D.

Po 15 dol.: Elskus A., Klevas V. S., Veršelis V. P.

Po 10 dol.: Ashebergas B., Brakas M., Dėdinas A., Kulys S., Narus S. G., Žukas A.

5 dol.: Botyrius J.

1 dol.: XY.

New Yorko BALF'o skyriaus vardu **Vitas Katinas**

Pianistės Goldos Wainberg-Tatz ir smuikininko Raimundo Katiliaus koncertas Hofstra universitete

Gavau gražų 30-ties puslapių žurnalą - tai Hofstra universiteto Kultūros centre vykstančių tarptautinių menininkų atliekamų koncertų serijos muzikinė programa.

Jau dešimtas iš eilės muzikinis sezonas prasidėjo vasario 23 d. ir baigsis balandžio 27 d. Bus 10 įvairių instrumentalistų kon-

certu.

Šiame leidinyje kiekvienam koncertui yra paskirti du puslapiai. Vienas puslapis - atliekamai programai, antras - programos atlikėjų apžvalgai. Dešimtas ir vienuoliktas puslapiai skirti pianistei Goldai Wainberg-Tatz ir smuikininkui Raimundui Katiliui. Jų koncertas įvyks kovo 9 d., 8 val. vak. Jie atliks Edvard Grieg, Franz Schubert ir kitų kompozitorių veikalus.

Jiems skirtame puslapyje, šalia atlikėjų nuotraukų, telpa plati išeito mokslo ir muzikinės veiklos apžvalga. Ten pažymima, jog Golda yra gimusi Lietuvoje, Vilniuje, bet apie Raimundą tokių duomenų nėra. Tik apžvalgos pabaigoje rašoma, kad jis 1981 ir 1993 metais buvo apdovanotas Lietuvos nacionaliniais prizais.

Hofstra universitetas yra Hempstead, Long Island, NY.

Koncertai vyksta: Hofstra University, Monroe Lecture Center Theater, California Ave., South Campus.

Bilietas 13 dol., pensininkams 10 dol.

Platesnė informacija gaunama tel. (516) 463-5669. **p. palyš**

Išnuomojamas didelis kambarys dviems merginoms arba dviems vyrams. Skambinti dienos metu: (718) 386-1635; vakarais (718) 235-3045. (sk.)

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS - Express Service garantuoti ir patikimai patarnauja sekančiuose reikaluose:

****Padeda** keisti vizas J1, B1-B2 į FI;

****Padeda** gauti Social Security su leidimu dirbti;

****Employment Authorization;**

****Padeda** keisti mokyklą išlaikant statusą;

****Paruošia** visus dokumentus studentų, svečių ir biznio iškvietimams (per 3 dienas);

****Padeda** atidaryti sąskaitą banke;

****Padeda** gauti reikiamą statusą;

****Tvarko** visus kitus dokumentus; ****Daro** vertimus.

TEL: (212) 725-8807 (sk.)

KVIETIMAS Į KONCERTĄ

Laisvės Žiburio radijas jungiasi į Kultūros Žiburio renesansą su dideliu koncertu šį šeštadienį, vasario 27 d., 7 val. vak. Kultūros Židinyje. Koncertuoja trys pirmiaujantys Lietuvos solistai - *Noreika, Prudnikovas ir Kaniava*. Koncertas prasidės punktuallai. Programa turtinga ir įvairi - operų arijos, liaudies dainos, estradinė muzika.

Prašom nevēluoti. Koncerto metu pavėlavę į salę nebus įleidžiami. Atvykę anksčiau (nuo 5 val.) galėš skaniai paplėtauti ir pasistatyti mašiną Židinio kieme. Policijos 75 nuovada pažadėjo patruliuoti gatvėje ir Židinyje, kad apsaugotų mašinas nuo vandalių.

Solistai po šio koncerto, sekmadienio rytą, vasario 28, išvyksta į Chicago į tą pačią dieną koncertuos Chicagoje.

Visus kviečiu šį šeštadienį į Kultūros Židinį, į 56-įjį Laisvės Žiburio koncertą.

Romas Kezys

Laisvės Žiburio radijo vedėjas

LAISVĖS ŽIBURIO RADIO 56-SIS KONCERTAS

Šeštadienį Vasario 27 d. 7 val
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd, Brooklyn, NY

PROGRAMOJE - trys iškiliausi Lietuvos solistai

VIRGILIJUS NOREIKA
VLADIMIRAS PRUDNIKOVAS
EDUARDAS KANIAVA

Piano palyda - **WILLIAM SMIDDY** ir
LIETUVOS VALSTYBINIS SIMFONINIS ORKESTRAS (CD)
Lietuvos liaudies dainos; estradinė muzika, operų įtraukos, naujajam trijų tigrų muzikinis kokteilis.

Nuo 5 val. Melinių paruošti karšti pietūs.

Po programos šokiai gojant **BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRU**
vad. VYTAUTAS DAUGIRDAS.
Mažonoje saleje užkanda, atgaiva...

Baliui stalus galima is anksto užsakyti pas **Živilę Juriene** 718-847-3133.

Policija patruliuos gatvėje ir saugos mašinas nuo vandalų,

Visos vietos numeruotos. **BILJETŲ KAINA - 15 dol.**

Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu.

Čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklų voką siųsti

LITHUANIAN RADIO CLUB
217- 25 54th Ave., Bayside, NY 11364

Bilietų platintojai:

Maryte Shalins 718-296-2244

Daiva Bartulienė 718-849-5826

Asta Barkauskienė 516-671-7526

Laima Šileikytė-Hood 212-982-1335

Živilė Juriene 718-847-3133

Vida Jankauskienė 718-647-2434

Valentinas Melinis 732-836-1158

Bruno Rutkunas 516-628-2292

Julius Vebraitis 908-687-4943

Romas Kezys 718-423-6161

Visus atsilankyti kviečia

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

Romas Kezys, Vedėjas

WKDM 1380 AM Sekmadienį 9:00 - 9:30 rytais

NEW YORKO SKAUTAI/ SKAUTĖS

maloniai kviečia visus į

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį kovo 7d., 1999

KULTŪROS ŽIDINYJE
351 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, NY

12:00 vidudienį ŠV. MIŠIOS
po šv. Mišių Mugės atidarymas

Skanūs pietūs, atgaiva, vyr. skaučių kavinė, žaidimai, apsipirkimas, loterija, vaizdajuostės.

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoja pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aido" igaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Franciska Plenienė, Ozone Park, NY - 50 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad į **Brooklyną** "Vilties" atstovai atvyks š. m. **vasario 27 d.** ir nuo 2 val. iki 5 val. popiet priims siuntinius Kultūros Židinio kieme buv. spaustuvės patalpose. Velykų konteineris išsiunčiamas š. m. kovo 2 d. Brooklynne mūsų atstovas - **Algis Jankauskas**, tel. (718) 849-2260.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **kovo 6 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.